

Ελευθερόπολις

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ
ΧΡΟΝΟΣ 17ος, ΦΥΛΛΟ 61ο, ΑΠΡΙΛΙΟΣ, ΜΑΪΟΣ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2011, ΤΙΜΗ 0,01 ΕΥΡΩ, ΣΟΥΛΙΟΥ 124 ΤΚ 173 42 ΑΘΗΝΑ

«Ελευθερόπολις»

Στο' Αρμένους εγεννήθηκε μια εφημερίδοϋλα ός' αφορούν τσ' Αρμενιανούς, αυτή τα γράφει οϋλα.

Κοινωνικά, ιστορικά και γενικές ειδήσεις σαν τηνε πιάσεις μια φορά θα τηνε συμπαθήσεις.

Εφημερίδα ενός χωριού, γεμάτη μεγαλεία απ' τον Μπουρνάζο της αντήλει πολλή ακτινοβολία.

Όμορφη, αξιοπρεπής και περιποιημένη σε κάθε νέο φύλλο της είναι βελτιωμένη.

Εκάμανέ μου την τιμή κι έρχεται και σε μένα με κείμενα αξιόλογα μα και καλογραμμένα.

Ειν' η «Ελευθερόπολις» η γλώσσα των Αρμένων ανθρώπων αξιοπρεπών, άξιων και τιμημένων.

Για την «Ελευθερόπολη», ευχή να γράφει πάντα προόδους των Αρμενιανών κι ευχάριστα συμβάντα.

Κανάκης Ι. Γερωννάκης
Συγγραφέας-Λαογράφος

Καλοκαίρι 2011

Εκδήλωση προς τιμή των Βετεράνων της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας που έμειναν στο Παλιό Δημοτικό Σχολείο Αρμένων

ΕΚΔΗΛΩΣΗ το Σάββατο 14 Μαΐου 2011, προς τιμή των Βετεράνων της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας που έμειναν στο Παλιό Δημοτικό Σχολείο Αρμένων, διοργάνωσαν η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Αποκορώνου, η Πολεμική Αεροπορία, και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων. Η εκδήλωση είχε σκοπό να τιμηθούν, οι τελευταίοι επιζώντες, σήμερα ενενηντάηδες, που βρήκαν καταφύγιο στους Αρμένους και στις Καλιβές το 1941, καθώς και το χωριό των Αρμένων για την φιλοξενία των κατοίκων του, εκείνες τις κρίσιμες εβδομάδες.

Η εκδήλωση άρχισε με επιμνημόσυνη, χαιρετισμούς από τον Δήμαρχο Αποκορώνου, κ. Γρηγόρη Μαρκάκη, τον Διοικητή της Σχολής Ικάρων Υποπτέραρχο (Ι), Γεώργιο Πέτκο, εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συλλόγου Βετεράνων Αεροπορίας, τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων, κ. Γιώργο Αβερκάκη, και ομιλία από τον εκδότη της εφημερίδας μας Γιάννη Τσακιράκι. Στη συνέχεια έγιναν αποκαλυπτήρια αναμνηστικής πλάκας και κατάθεση στεφάνων. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν βουλευτές, πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές, εκπαιδευόμενοι της Σχολής Ικάρων καθώς και πλήθος κόσμου.

Ακολούθησε κέρασμα του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων, στην κάτω Πλατεία του χωριού.

Περισσότερα στις σελ. 8, 9, 10, 11, 13

Αυξήσεις

στα δημοτικά τέλη και στα τέλη ύδρευσης από το Δήμο Αποκορώνου

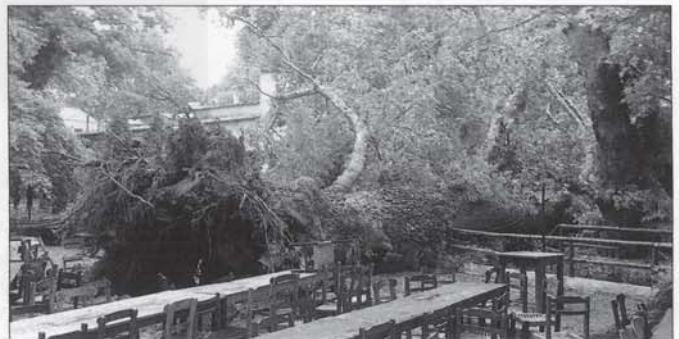
ΑΥΞΗΘΗΚΑΝ τα δημοτικά τέλη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αποκορώνου γεγονός που προκάλεσε αντιπαραθέσεις ανάμεσα στη Δημοτική Αρχή και την Αντιπολίτευση, αλλά και τη συγχωριανή μας δημοτική σύμβουλο Ρένα Τερεζάκη που ψήφισε δική της πρόταση.

Ο δήμαρχος, Γρηγόρης Μαρκάκης, δήλωσε στον τοπικό τύπο πως υπήρξε απλώς ένας εξορθολογισμός ανάμεσα στις νυν Δημοτικές Ενότητες και ότι δεν έγινε τίποτα περισσότερο από μια εξομάλυνση ανάμεσα στους τώως Δήμους, και κατέληξε ότι η αναπροσαρμογή των δημοτικών τελών έγινε με δίκαια κριτήρια.

Με ανακοίνωσή του ο συνδυασμός ΕΜΑΑΚ του Χαράλαμπος Κουκινάκη μιλάει για τεράστιες αυξήσεις στα δημοτικά τέλη, και σημειώνει: «Χαρακτηριστικά οι δημότες του τώως Δήμου Αρμένων καλούνται να πληρώσουν επιπλέον δημοτικά τέλη περίπου 340 χιλιάδες ευρώ, ενώ κάτι αντίστοιχο σε ποσοστό θα συμβεί στον τώως Δήμο Φρε και την Κοινότητα Ασή - Γωνιάς.

☞ στη σελ. 15

Χάθηκε και δεύτερος πλάτανος

Έπεσε ένας πλάτανος από τους πολλούς που παισιώνουν τις πηγές του «Πλατάνου». Χωρίς καμιά εμφανή αιτία, αέρα, βροχής ή χιονιού, ένας πλάτανος δυτικά της πηγής, έγειρε προς τα νότια καταπλακώνοντας ό,τι βρήκε από κάτω του, και μερικά κλαδιά από τον διπλανό του, και έφτασε μέχρι το παλιό αντλιοστάσιο. Έτσι χάνεται ο δεύτερος μετά τον γέρω Πλάτανο που χάσαμε πριν μερικά χρόνια από «πυρκαγιά». Ας ελπίσουμε ότι θα είναι ο τελευταίος. (Φωτογραφία Λευτέρης Γιαπιτζάκης).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

Η **Δέσποινα Ιωάννου** Βασιμουλάκη σύζυγος του Ευθυμίου Δημητρόπουλου, γέννησε στις 14 Μαρτίου αγοράκι.

Η **Βασιλεία Αδαμάκη** σύζυγος του Βασίλη Χαλβαδάκη γέννησε κοριτσάκι στις 27 Απριλίου.

Να τους ζήσουν!!

Γάμος και βάφτιση

Ο **Γιάννης Στεφανάκης** του Κωνσταντίνου και της Ελευθερίας, και η **Ηρώ Λασκαλοπούλου** του Λεωνίδα και της Μαρίας, παντρεύτηκαν στις 15 Μαΐου στον Ιερό Ναό του Αγίου Ανδρέα στην Κερά. Κουμπάρα ήταν Ευαγγελία Μαυρογιαννάκη. Στη συνέχεια βάφτισαν το γιό τους και τον ονόμασαν Κωνσταντίνο. Νονά ήταν η Μαρία Γεωργιάδη. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Εσπερος».

Γάμοι

Η **Ελευθερία Μαρινάκη**, του Μανουσίου και της Ειρήνης Τερεζάκη και ο **Μανώλης Γιακουμάκης**, παντρεύτηκαν στις 3 Ιουνίου στον Ιερό Ναό των Αγίων Αποστόλων στους Άγιους Απόστολους Χανίων. Κουμπάροι ήταν ο Ηρακλής και η Μαρία Κουμάκη. Ακολούθησε γλέντι στο κοσμικό κέντρο «Ευτυχία Palace».

Από την ευρηματική πρόσκληση αντιγράφουμε τις μαντινάδες:

*Ο γάμος είναι όμορφος
με άφθονες ατίσιες
αρκεί να ξέρεις ν' αγαπάς
με σέβος και βιολίσιες.*

*Σε μας που παντρεύμαστε
καθώς και στους γονείς μας
δα' ναι καρδιά να είσαστε
στο γάμο μας μαζί μας.*

*Που δυο καρδιές και δυο ζωές
σε μάθα ευνοούνε
λίγες, χαρές και δάσανα
μαζί θα τις περνούνε.*

*Σας περιμένουμε την Παρασκευή 3
Ιουνίου 2011 και ώρα 7.30 μ.μ. στον
Ιερό Ναό Αγίων Αποστόλων
(Άγιοι Απόστολοι Χανίων)*

Μανιώλης & Ελευθερία

*Μετά το μυστήριο σας περιμένουμε
στο κοσμικό κέντρο "Ευτυχία Palace"*

Η **Αργυρώ Καλλιβεράκη** του Κωνσταντίνου και της Ιωάννας, και ο **Μανώλης Σταυρούλακης** του Ευτύχιου και της Αικατερίνης, παντρεύτηκαν στις 12 Ιουνίου στον Ιερό Ναό Ευαγγελίστριας στην Παλαιόχωρα Χανίων.

Ο κουμπάρος ήταν ο Βασίλακης Νικόλαος. Ακολούθησε γλέντι στο κοσμικό κέντρο «Κτήμα Νεραντζιά» στις Βουκολιές.

Αρραβώνας

Η **Αγγελική Αβερχάκη** του Γεωργίου και της Χαρίκλειας και ο **Βασίλης Αγγελάκης** του Νίκου και της Ελένης αρραβωνιάστηκαν στις 27 Φεβρουάριου 2011.

Για την αρχή της καινούργιας σας ζωής, σας εύχομαι κάθε ευτυχία.

Η αδερφή σου
Ευαγγελία Αβερχάκη

Πήρε το πτυχίο της

Η νέα επιστημονική φρουρά του χωριού: Η **Σεβαστή Κοντογεώργη**, κόρη του Νικηφόρου και της Σοφίας Κοντογεώργη κι εγγονή του Γιάννη και της Τούλας Βαγιωνάκη, πήρε το πτυχίο της από τη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου.

Εμείς, που καμαρώνουμε τους νέους - και ωραίους! Αρμενιανάκια δεν είναι;- επιστήμονες μας, ευχόμαστε στη Σεβαστή:

«Ας είναι ρόδο η μοίρα σου, χρυσό το ριζικό σου» («Στάθης», Κρήτη 1600).

Ο ΚΟΣΜΟΧΑΛΑΣΤΗΣ

Τσουνάμια θα 'ρθουνε πολλά
που καταστρέφουν κράτη
άνθρωπε κοσμοχალαστή
περαστικό διαβάτη.

Τη φύση εχάλασαμε
και ούλους τσι πλανήτες
χιλιάδες χρόνια πιο μπροστά
μας τα 'παν οι προφήτες.

Ο κόσμος ετρωζάθηκε
κ' ολόστραβα βαδίζει,
μ' ένα ντου βήχα ο Θεός
του το πενθυμίζει.

Μη τρώς του ξένου το φαί
και τρώε το δικό σου
του Νώε ο κατακλυσμός
θα 'ρθει στο σπιτικό σου.

Όλοι κοιτάζουν τα λεφτά
κλειψές και ατιμίες
εχάθηκαν στις μέρες μας
οι ηθικές αξίες.

Ποιος νοιάζεται για Λευτεριά
Πατρίδα και Θρησκεία
ποιος θα τιμήσει το' ήρωες
που 'γραψαν ιστορία.

Τερεζογιάννης

Επικοινωνήστε μαζί μας!

Σας παρακαλούμε πολύ να επικοινωνείτε με την εφημερίδα μας ώστε τα μυστήρια που πραγματοποιούνται στο χωριό μας να δημοσιεύονται στην αντίστοιχη στήλη της "Ε".

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων

«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»

Εκδίδεται με τη συνεργασία του Δημοτικού Διαμερισματος Αρμενίων

ΚΩΔΙΚΟΣ 4125

Συντακτική Επιτροπή

Βασάλου Κική, Κουρομιχελάκης Βασίλης,
Μπουρνάζος Χαράλαμπος,
Τερεζάκη Σοφία του Μιχαήλ,
Τερεζάκη Ειρήνη του Βασιλείου,
Τσακιράκης Γιάννης, Τσιτσιρίδου Ελένη

Εκδότης-Διευθυντής

Γιάννης Σ. Τσακιράκης

Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος
Τηλ. 210-99.16.613, Fax: 210-99.57.582

Email: itsakir@otenet.gr, • ISSN 1109-3056

Η "Ε" ενημερώνει ότι η ύλη για το επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 25/8/2011.

Η ροδαρά μας

Πέμπω σας χαιρετίσματα ένα ματσάκι ρόδα.

Μαντινάδες

Της αγαπός

Είσαι του νου μου οδηγός
Βαγγέλιο τση ψυχής μου
και ομορφιά παντοτεινή
γίνηκες τση ζωής μου.

Δεν πίνω μπλιο μου εγώ νερό
Δροσιά 'γω τη μαθιά σου
Και για φαί τρώγω και ζω
Τα λόγια τση καρδιάς σου.

Νύχτα μου φεγγαρόφωτη
και αστροπλουμισμένη
κράθιε αναφτά τα φώτα σου
γιατί με περιμένει,

Εκεινιά που αγαπώ
και μ' έχει στην καρδιά τζη
να φέγγω και να πορπατώ
για να βρεθώ κοντά τζη.

Τις μαντινάδες μας τις έστειλε για την «Ελευθερόπολι» ο διαλεχτός φίλος και άριστος μαντιναδολόγος Γαβριήλ Φλεμετάκης, από το Βάμο τ' Αποκόρωνα του νησιού τση Κρήτης. Από τα φυλλοκάρδια μας σ' ευχαριστούμε, Γαβρίλη, και σου χαρίζομε κι εμείς τη μαντινάδα ενός άλλου σπουδαίου Κρητικού μαντιναδολόγου, του Μαρίνου Ι. Ιδομενέως, που τον εφώτισε κι εκείνον ο Θεός, καθώς τον απατό σου:

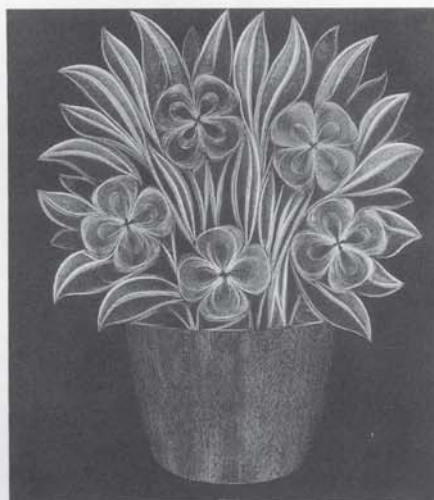
Εδά, π' αγάπησα και 'γω και,
που μον πέφτει λόγος,
Γίνηκα όψιμος σοφός
και μαντιναδολόγος.

Μαροιμίες - Γνωμικά

Όποιο πουλί ψηλοπετά
στον ουρανό να φτάξει
Στο χαμηλότερο κλαδί
δα πάει να κοιτάξει.

Το ρόδο κι όμορφος ανθός
γεννάται μες τ' αγάθι

(«Ερωτόκριτος»)

Αινίγματα

Τ' αρνάκι μου το κόκκινο
Θεός να το φυλάει,
αν φάει ξύλο θρέφεται,
κι αν πιεί νερό, ψοφάει.

(ρηιμφ li)

Άσκημος πατέρας,
όμορφο παιδί,
παλαβό τ' αγγόνι.

(ιορδκ ο1 'ιγηθπιο ο1 'οιηγκ ο1)

Καθαρογλωσσίδι

Ασπρομαρμαροτράχειλη
και κρυσταλλοχιονάτη
νυχτοφεσοκλεπτολωποδύται.

Όγου χάριν

Κι όντα κοιτάξω Κρητικό
σε ρούγα να γυρίζει,
Στολίζει την καϊμένη μου καρδιά
και τη μυρίζει.

Αν σμιζούν, δεν γνωρίζονται
μόνον οπού ρωτούσιν:
«Από ποιόν τόπο, ξένη μου, είσαι»,
μα δεν μπορούν
άλλο να συντυχαίνουσι,
«Μ' από την Κρήτη» λέσει

κι ο εις το χέρι τ' αλλουνού
πιάνουσι και κλαίσι.

(Μαρίνος Τζάνε Μπουιαλής
«Ο Κρητικός Πόλεμος, 1669»)

Αιβολές

Ένας, που δεν εσυνήθηζε να πηγαίνει στην εκκλησία όταν κάποτε πήγε και ήθελε, λείει, να κάνει μια ερώτηση στον παπά, αντί να πάει από την τελευταία πόρτα για να μπει στο ιερό, τρέχει για να μπει από την Ωραία Πύλη, αλλά κάποιος βρέθηκε κοντά τον αρπάξει από τον ώμο και με θυμό και νευρικότητα του λέει: «Που χεροντοδιάλο πάεις από τουδά, δεν το κατέεις πως απ' αυτή την πόρτα μπαίνει μόνο ο παπάς».

Γέλια όλοι που αντιληφθήκανε τη σκηνή, γέλια και ο παπάς που άκουσε την κουβέντα και χωρίς νευρικότητα εξήγησε ότι όποιος θέλει να μπει στο ιερό, πρέπει να πάει από την άλλη πόρτα.

(Από το βιβλίο του αξέχαστου Νίκου Ανδρ. Μαρκάκη «Τα Παράξενα. Αληθινές ιστορίες» Χανιά 1996, σελ. 7)

Της Ροδαράς τούτης τα ρόδα
τα κορφολογιά 'πό τα περβόλια
Ο ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Εκλογές της Διεθνούς Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών

Από τις εκλογές της 28 11 2010 της Διεθνούς Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών προέκυψε το ακόλουθο Διοικητικό Συμβούλιο:

Πρόεδρος : Χρυσούλα Βαρβέρη Βάρρα ●
Αντιπρόεδρος : Νίκος Μαυροκέφαλος ●
Γενική Γραμματέας : Αικατερίνη Μπατάλια ●
Ειδική Γραμματέας : Εφη Σελίμη ● Ταμίας : Ευδοκία Μουλιανάκη ● Δημοσίων Σχέσεων : Ευφροσύνη Κακογιαννάκη Λιβανίου ● Κοσμητώρας : Χρήστος Αττικός ● Μέλη : Παύλος Νισλόγλου και Γιώργος Π. Γιακουμινάκης ● Αναπληρωματικά μέλη : Μαίρη Νομικού και Ελένη Ζωγραφίδου ● Ευρωσύμβουλος : Φώτης Αργυράκης

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων

Κείμενα Κατεριάννας Τσιχλάκη και φωτογραφίες Μπρεντ Σίνεμαν

Ο ετήσιος χορός του Πολιτιστικού Συλλόγου

ΣΤΙΣ 4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2011 έγινε ο ετήσιος χορός του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού μας στο κέντρο «Μετόχι» του κ. Τσιτσιριδή για να κόψουμε την πίτα μας. Ο χορός είχε μεγάλη επιτυχία καθώς πουλήθηκαν όλες οι προσκλήσεις και καταφέραμε να γεμίσουμε το κέντρο. Η λαχειοφόρος αγορά ήταν πλούσια από δώρα που προσφέρθηκαν από τον χωριανό - από τα γύρω χωριά και τα Χανιά. Τους ευχαριστούμε όλους. Η πίτα ήταν προσφορά του νέου καταστήματος του χωριού μας «Γλυκές Αμαρτίες» του Γιάννη Καραβελάκη και το φλουρί ήταν ένα χρυσό δακτυλίδι από το χωριανό μας χρυσοκόο Χρίστο Τσιτσιριδή. Την πίτα ευλόγησε και έκοψε ο παπά Μανώλης. Επίσης παρευρέθηκαν και ευχήθηκαν στο Σύλλογο, ο Δήμαρχος Αποκορώνου κ. Γρηγόρης Μαρκάκης και ο πρόεδρος της ΕΜΑΑΚ κ. Χαράλαμπος Κουκιανάκης. Το γλέντι κράτησε μέχρι το πρωί με πάρα πολύ κέφι και χορό. Σ' αυτό βοήθησε το κέφι που έδωσε με την παρουσία της στην πίστα η χωριανή μας τραγουδίστρια Αντζελα Σταρόβα με το λαϊκό της συγκρότημα. Το πρόγραμμα της κ. Σταρόβα ήταν προσφορά στο Σύλλογο, ο οποίος και την ευχαριστεί. Ευχαριστούμε επίσης όλους όσους βοήθησαν με οποιοδήποτε τρόπο και όλους όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους. Τους ευχόμαστε και τον χρόνο.

Στη φωτογραφία το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου και ο Δήμαρχος Αποκορώνου Γρηγόρης Μαρκάκης.

Το Καρναβάλι των Καλυβών

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων συμμετείχε στο καρναβάλι Καλυβών με άρμα και πεζοπόρα τμήματα το θέμα των οποίων ήταν η ανακύκλωση. Τα παιδιά ήταν ντυμένα σκουπίδια και ακολουθούσαν από μία ομάδα κλόουν. Τα παιδιά προετοιμάστηκαν τις 4 προηγούμενες Κυριακές στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων με κατασκευές γύρω από τις απόκριες όπου την Κυριακή 27/2 έγινε παιδικό αποκριάτικο πάρτι στην αίθουσα με μεγάλη επιτυχία. Ευχαριστούμε τις χωριανές μας νηπιαγωγούς Άννα Παντεράκη και Χρύσα Πατεράκη στις οποίες οφείλεται η επιτυχία της εκδήλωσης. Η ετοίμασία του άρματος έγινε με τη βοήθεια του Μανώλη Καραβελάκη και του Χρίστου Τσιτσιριδή στη βασική κατασκευή και πολλών άλλων που ασχολήθηκαν με τη διακόσμηση. Τα παιδιά μαζί, με τις νηπιαγωγούς και την κ. Αρτεμισία Τσιτσιριδή που βοήθησε και στο άρμα, κατασκεύασαν τις στολές των σκουπιδιών από υλικά που επέλεξαν μόνα τους. Οι στολές όσων ντύθηκαν κλόουν ήταν προσφορά του συλλόγου.

Μετά το Καρναβάλι των Καλυβών

Μετά την παρέλαση του καρναβαλιού ακολούθησε γλέντι με τη συμμετοχή των καρναβαλιστών και άλλων χωριανών στην αίθουσα του Πολιτιστικού Συλλόγου με βραστό και πιλάφι. Τα αρνιά ήταν προσφορά των κ. Σταύρου Καπριδάκη και Στέλιου Κοτρωνάκη. Το βράσιμο και το πιλάφι ανέλαβε ο Χρήστος Τσιτσιριδής. Στήθηκε ψησταριά με σουβλάκια που προσέφεραν ο κ. Γιάννης Παπαγιαννάκης και η κόρη του Κατερίνα, ο Χρήστος Τσιτσιριδής και η Ρένα Τερεζάκη. Το ψήσιμο επιμελήθηκε ο Όθωνας Χαριτάκης. Τα κρασιά πρόσφεραν ο Γιώργος Αβερμάκης και ο Γιάννης Παπαγιαννάκης. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά για τις προσφορές και τη συμμετοχή τους.

Πάσχα στο χωριό

«Πάσχα στο χωριό σημαίνει: επιστροφή στις παιδικές αναμνήσεις, μυρωδιές της άνοιξης, συνάντηση με αγαπημένα πρόσωπα, πορεία με κεριά στην σκοτεινιά του δρόμου για τα μνήματα, το κάψιμο του Ιούδα», έγραψε ο Στρατής Βρουβάκης στην εφημερίδα των Νιπλιανών «Νίππος». Φίλε Στρατή συμφωνούμε.

Ο παλιός (πάνω) και ο νέος (κάτω) επιτάφιος του χωριού μας. Ο νέος στολίζει την εκκλησία, και ο παλιός προορίζεται για την περιφορά στο χωριό, που με μικρές τροποποιήσεις, ο παπά Μανώλης, παρά τις δυσκολίες της υγείας του, κατάφερε και έκανε και φέτο.

Μετά τη λειτουργία της Ανάστασης (αριστερά), το κάψιμο του Ιούδα (επάνω) με τη φροντίδα των νέων του χωριού, κάτω από ομβρονιές ακίνδυνων βαρελότων. Ας ελπίσουμε ότι θα διατηρήσουμε το έθιμο και θα στέλνουμε στην πυρά τον προδότη.

Το γραμματσάκι του γέρω Το πρώτο μου ταξίδι στην Αθήνα

Ό,τι κι είχα τελειωμένο το Γυμνάσιο του καιρού εκείνου κι εταξίδεψα στην Αθήνα, να σπουδάσω στο Πανεπιστήμιο, το «Ολοξέριμα» ως το αποκαλούσαν οι «δημοτικιστάδες» κατά που τους κατηγορούσαν οι καθαρευουσιάνοι.

Η πρώτη κασμηρένια κουστονιά και τα σκαρπίνια

Η αναπαράδι, ιδίως στα χωριά, κείνα τα χρόνια τα παλιά, ήταν «πάνδημος». Κι έπρεπε οι γονέοι σου να πουλήσουν ρίφια και μαρτιά, το μουνουχόκρηγιο το μουνουχότραο. Να σου κάμουν την απαραίτητη - πρώτη στη ζωή σου - κασμηρένια κουστονιά, ραμμένη μάλιστα σε φραγκοράφτη στη Χώρα, και παπούτσι σκαρπίνι, γιατί δε θα σ' εδέχονταν, βέβαια στο Πανεπιστήμιο με τσ' αρβύλες με την μπροκαδούρα, να τωνα καταχτυπάς, σαν το πεταλωμένο μπεγίρι, τα πατώματα.

Ως τότες πορεύουσαν με το τακμάκι του ρετσίνια, και πολύ σου 'πεφτε. Άλλοι φορούσαν καποτάκι καμωμένο από ρασιά κοπανισμένη από το Μαρούλι στο 'Ασπρες Σνικιές των Αρμένω.

Οι παράδες για τσι σπουδές

Το μεγάλο όμως κεφάλαιο που χρειάζονταν ήταν για τσι σπουδές στην Πρωτεύουσα. Γι αυτές επουλιούνταν η μαζιέτα, το μουσκάρι, η γουρούνα φαμελιακώς (με τα 10-12 γουρουνάκια της δηλαδή) κι ό,τι λάδι υπήρχε στα πιθάκια, γιατί τση κουρούπας ήταν για τσ' ανάγκες του σπιτιού.

Λεφτά χρειάζονταν πολλά: να βγάλεις εισιτήριο για το ταξίδι στην Αθήνα. Και σα θα 'φτανες με το καλό, να νοικιάσεις κάμερα για να μείνεις. Ν' αγοράσεις βιβλία, χαρτιά και καλαμάρια και καλαμαροθήκη. Γιατί τότες δεν υπήρχαν, βέβαια, κι αν υπήρχαν ήταν για τσι παραλήδες μόνο, οι στυλογράφοι, π' αποθηκεύουν το μελάνι και τσι κουβαλεις στο τσεπάκι του σακακιού και κάνεις και τη κοψιά σου. Ως τσι 'χαμε θωρεμένους σ' έναν «Αμερικάνο», απού γύρισε στο χωριό κι έβανε τσι Κυριακές που πήγαινε στην εκκλησία, γρεβάντα και ρεμπούπλικα και στο τσεπάκι δύο στυλογράφους με χρυσό καπάκι, για στόλιση κι επίδειξη, βέβαια, γιατί από γράμματα δεν εκάτεχε μηδέ την άλφα.

Ε, μωρέ, να 'χαμε κι εμείς, λέγαμε τα δασκαλάκια, μια τέθια πένα, που σου κατεβάζει από τη ράχη το μελάνι! Δε θαν εχορταίναμε να γράφομε!

Παράδες εχρειάζονταν ακόμη για να τρέφεις και να πηγαινοέρχεται, από την κάμερα σου στο Πανεπιστήμιο, αν έπεφτε μακρά και δε σε βαστούσαν τα πόδια σου να πεζοπορείς. Κι άλλους παράδες ήθελες για να μπαλώνεις, ή να σολιάζεις και να πεταλώνεις μύτες και τακούνια παπουτσιώ,

Στο κατάστρωμα του καραβιού, παρέα με ψαράδες, σαν ετούτους, παπάδες, ζευγάδες, πουλάδες, έκαμα το πρώτο ταξίδι μου στην Αθήνα. (Χαρακτικό της Βασως Κατράκη, 1914-1988)

ν' αγοράζεις κορδόνια και μπογιά να τα βάφεις, και, στη χάζη και τη φέξη, να παίρνεις κιαιμάν εφημερίδα - βενιζελικιά βέβαια - να μαθαίνεις τα νέα του κόσμου. Γιατί τότες τα ράδια ήταν σπάνια κι απαγορευμένα για το παραδοσάκουλο σου, και το γυαλί δεν ήταν ορχομένη στην Ελλάδα, μικιό το κακό, πλιά σωστά: μεγάλο το καλό. Αφισ εδώ, που ράδιο και γυαλί θα 'τανε για το φοιτητή σαν το φερετζέ, απούλειπε τση Μαριολής...

Έγνοια είχαν οι γονέοι σου και για το πώς θαν εκουβάλει και που θαν έχωνε το κοπέλι τη σεργιανά που θα παίρνε μαζί του για τσι σπουδές. Χειρότερη όμως ήταν η σκουτούρα η δική σου, που πρώτη βολά στη ζωή σου εγίνουσανε κουμανταδόρος τόσηνας μονέδας και πως θα τήνε κουβάλεις στο ταξίδι, να μη σου την εσούφρωνε κιανένα λωποδυτάκι του καραβιού.

Το λοιπόν, τα φυλά (δραχμές, δίδραχμα, τάληρα κι ένα δυο δεκάκια κι εικοσάκια) τά'βανες στη δεξιά τσέπη του πατελονιού, να τα επιτηρείς με τη χέρα σου. Τη χοντρή μονέδα στην ασφάλιζε με μάνια σου, ράβοντας τηνε στην κλωτόσπη.

Οι... βαλίτσες

Ετοιμάσα, το λοιπόν, τσι βαλίτσες για το ταξίδι.

Ποιες βαλίτσες; μωρέ, θα ρωτάτε όσοι παλιοί με διαβάζετε, που τέτοιες πολυτέλειες δεν υπήρχαν τότες στα χωριά. Μια βούργια, μια καλαθούρα πεμονιανή και μια χαρτόκουτα από γάλα τση Βλάχας, που την είχα δεμένη κι ασφαλισμένη με

το σκοινί, χωρίς τον κέρκελο, βέβαια, απούχε παραμερισμένο η μάνια μου και το φύλαε για το μαρωπάκι τ' αρνί, σα θα το σάκαζε.

Στη βούργια έβαλα την κουστονιά και τα σώρουχα, στην καλαθούρα την κλινιστρομή, και στην κούτα ένα μπιτονάκι λάδι, αβγά - που γινήκανε σφουγκάτα από το καταχτύπι - ελιές παστοκαλυμάδες, παξιμάδια και χοχλιούς σκαλιστούς, που τσ' είχα μαζωμένους από τσι ξεροτρόχαλους του λιοφύτου των Καμινιών.

Τη βούργια μας την είχε φερμένη, σε μια βίζιτα, η συντέκνισσα η Τζιτζικοπούλαινα η Σφακιανή, παραγεμισμένη μ' ένα κεφαλάκι τυρί, αθοτύρους, ντάκουσ κριθαρένιους, σφακιανές μυζηθοπίττες κι άλλα σκακιανά μυθρερά.

Η χαρτόκουτα ήτανε δωρεά του μακαλή του Σφυριδίου (Σφυριδάκη Επαμεινώντα, τότε γράφανα στα χαρτιά), μαζί με τσ' ευχές του για καλές σπουδές.

Ο Θεός να δώσει να τελέψεις ογλήγορα, να μας έρθεις δόχτορας, συμπλήρωνε κι η γυναίκα του η Σφυριδαίνα απούκανε και τη γραμματιζούμενη, και με περιμένη πρέπει για γαμπρό τση μοναχορθυγατέρας της, τ' Αντιγονιού, που πάτησε κιόλας τα δεκαφτά.

-Και πρέπει, Παμεινόντα - ήλεγε τ' αντρούς τση - νά'χομε το νου μας για γαμπρό, να το λογοστέσομε τ' Αντιγονάκι, πρίχου μας το τυλίξει στα δίχτυα του και μας το ξελογιάσει κιανέναν' αλάνι του τσαρσιού. Γιατί στην ηλικία τση ντρακέρνει και χτυπά τον άνθρωπο η παντριγιά στ' αρθούνη, ως έλεγαν οι παλιοί μας. Και το Μανουσιό - εγώ δηλαδή - καλός, περίκαλος είναι. Δικηγόρος μου 'πε η μάνια του η Βγενιά πως θα σπουδάξει. Κι εμάς η κοπελιά κι όμορφη, η κούκλα του χωριού 'ναι και προύκα γερή θα πάρει κι από 'μας κι από τον Αρτέμη του αδερφού μου, περίπλουτος κι ανύπαντρος, ως είναι.

Βρέστε 'σεις καλό, σπουδαγμένο γαμπρό για τ' Αντιγονάκι μου 'γραψε, κι εγώ στο γάμο ντου θα καβαλικέψω τ'αεροπλάνο, και θα βαστώ ένα θειφοσάκουλο δολάρια κι ένα χαλουβαδοκούτι λίρες χρυσές, δώρα μου για το γαμπρό.

Μ' από τη «βαλίτσα» ξεκινήσαμε την κουβέντα, και στο ... προξενιό και την προύκα, που θα 'παίρνε τ' Αντιγονάκι καταλήξαμε.

Το ταξίδι

Τα βάσανα μου των σπουδών ξεκινήσανε από το ταξίδι.

Θέση, βέβαια... διακεκριμένη κατάστρωμα σε καράβι σκυλοπνίχτη τσ' εποχής, με συνταξιδιώτες καλογέρους, παπάδες, ζευγάδες, ψαράδες, πουλάδες μια μάλιστα έκαμε τ' αυγό κι εκακάριζε διαλαλώ-

ντας το και με ξύπνησε ό,τι που λεγε να με πάρει ο ύπνος. Πλήθος ήτανε τ' ορνιθοβρόχι, πουλάδες και πετεινοί, που φέρναν ή μπεβαν για χαιρετισμό χωριανοί, σε φίλους, συντέκνους, συγγενείς και οφικιάλιους του γκουβέρνου. Σ' έναν μάλιστα, το Δημήτρη το Μαρκαντώνη είχανε σταλμένους μια εικοσπενταριά πετεινούς, κι είναι τα τσι κάμει ο άνθρωπος; Να τρώει κάθε μέρα κόκορα, στο τέλος θαν αρχίνιζε να κράζει κι ο ίδιος. Έπιασε για τούτο κι έκαμε κοτέτι τον ακάλυπτο τση πολυκατοικίας. Μα οι αφορεσμένοι οι πετεινοί, χωριάτες ως ήταν, κράζαν, κατά που το 'χαν συνήθειο, μεσάνυχτα κι ως εξημέρωνε ο Θεός, γι αυτό και τσι 'χομε ρολόι στο χωριό. Μα στην πολυκατοικία, με τα κραξίματα τως, ξεσηκώσαν την πολυκατοικία στο πόδι, γιατί οι άνθρωποι των πολιτειώ είναι αμάθητοι από κραξίματα πετεινώ, βορθακά και κουνουβάγιω, κι εγούσγουντανε του Μαρκαντώνη. Κι αναγκάστηκε ο άνθρωπος να διαλύσει το κοτέτσι και να μοιράσει τ' όρνιθες στσι νοικάρηκες. Μ' αυτοί, βέβαια, μηδέ να σφάζουν μηδέ να μαδούν πουλιά κατέχανε, παρά μόνο να τα τρώνε. Γι αυτό τσι 'μπεψε στον κασάπη για τούτη τη δουλειά, όπως έκανε κι ο ίδιος. Εμήνυσε όμως στσι φίλους του, πως από τα φυλλοκάρδια του τ' ευχαριστεί, μα να τσι ξεμιστενέει ο Θεός, να μην του ξαναμπέψουνε κοκόρους και πουλάδες γιατί 'ναι σκέτο γαζέπι και δεν έχει πώς να τσι τραχαπαλεύγει και θα τονε τροζάνουνε κι εκείνον και τσι γειτόνους του.

Εξέχασα να σάσε πω, πως τα πουλερικά, όπως τα 'χαμε δεμένα ζευγάρια-ζευγάρια, τα κουβαλούσαμε εις τ' ώμους, για να 'χομε λεύτερα τα χέρια μας για τσι μπόγους, τσι καλαθούρες και τσι χαρτόκουτες.

Και δεν ήτανε μόνο τ' ορνιθοβρόχι, που κουβαλούσαμε, παρά και τα ρίφια, τ' αρνιά τα μαρτιά και τσι διάνους - οι παλιολλαδίτες τ' αποκαλούν κούρκους και γάλους.

Το' όρθες τσι λύσαμε, γιατί μπουζιασμένες, ατάιστες κι απότιστες τόσεας ώρες, θαν εβγάνανε κόρυνζα και θαν εψοφούσανε. Κι ως τσι ξεμπουζιάζανε επετάζανε κι ανεβήκανε σ' ένα κοντάρι σημαίας και σ' ένα κουρτινόξυλο που τα 'χε πλαγιαστά βαρμένα κιανείς μούτσος, ως φαίνεται, να στεγώνεται τα σόρονχα ντου.

Επλάγιασα το λοιπόν να κοιμηθώ στο μάκρος του κουρτινόξυλου, μ' ένα καφάσι για προσκέφαλο, μα άργησε να με πάρει ο ύπνος, γιατί με τη βαβουριανιά τση πολυκοσμίας, τσι πήδους και τα τζιριτηχτά των κοπελακιών, δεν εμπόρουνε να κλειώ βλέφαρο. Ένα μάλιστα μικιό, ως αρχίνηξα να καμιώ τα μάθια μου, ήθελε ψιλό ντου νερό κι έβγαλε το μικριμπισόλι ντου και με ράντιζε με τ' ανθόνερο ντου στη μούρη, κι από τη ζεστάδα του κατρουλιού εξύπνησα και τ' απόβγαλα. Και καλά που δεν εφόρουνε την κασιμρήνια μου κουστομιά, (που την είχα βαρμένη κι ασφαλισμένη στη βούργια τση συντέκνισσας) μα την καθημερινή του χωριού από πανί του ρετσίνια, ραμμένη από τη Σοφουλιά τη Χαροκοπάκη, τη μοδίστρα τση μάνας μου.

Και σα να μη μάζε φτάνανε ούλα τούτα, αρχινίζανε, με τα σκαμπανεβάσματα του σκυλοπνίχτη, τ' ανακερώματα, τα ξερατά και τα σταυροκοπή-

ματα τω γυναικό, να μη βουλιάξει το παπόρι και πνιγούμε, αμετάλαβοι μάλιστας.

Ήρθανε και τα κύματα στο κατάντρομα, και τότες να μας εθώρριες ως ήμαστανε για γέλια και για κλάματα καθώς ο Δανιήλος ο Καλόγερος έπιασε να ψέλνει το «κύματι θαλάσσης διώκτην τύραννον», ο παπάς, μαζί με τσι γυναίκες, το «σώσον Κύριε το λαόν σου...», ένας Πλακιανός, που πήγαινε, με το λυράκι του στο γάμο τση φιλιότσας του, έπαιξε κι ετραγουδίξε το μαντιναδάκι που ήταν ό,τι χρειαζούνταν ν' αναντρανίσουμε από το φόβο του πνιγμού.

Στην Παναγιά την Κερά έταξα μια λαμπάδα - άντες άντες, έταξα μια λαμπάδα να τήνε σκαπουλάρομε σ' ετούτη την αντάρα - άντες άντες, σ' ετούτη την αντάρα.

Επτάξαμε μετά πολλά στον Πειραιά - ένα μερόνυχτο βάσταξε το ταξίδι. Επέξεψα από το παπόρι κι επήρα, ρωτώντας, το δρόμο για το σιδερόδρομο. Μα ήμουνε, ως φαίνεται, σε τέθιο χάλι από τσι κουτσουλίες και τσι βερβελήθρες, γιατί μ' είδε ένας λούστρος, Χρύσανθο μου 'πε πως τονε λένε, καλήν του ώρα ανέ ζει, κι αν είν' αποθαμένος ο Θεός «εν κόλποις Αβράαμ αναπαύσαι».

- Αφεντικό, μου φωνιάζει, και μου κάνει νόημα να πάω σιμά του. Ναι, μωρέ κακομοίρη, πέτυχες πελάτη παραλή να κάμεις σεφτέ! συλλογίστηκα επειδή θάρρουνε πως ήθελε να μου λουστράρει τα παπούτσια.

- Δε θέλω λουστράρισμα, του κάνω με τη χέρα μου. Μα κείνος εφώνιαζε ακατάπαυτα, κι έτσα σιμώνω και τότε ρωτώ είναι με θέλει.

- Δε μου λες, μου κάνει, σε κιαιμιά ελιά γή χαρονπίδα κοιμήθηκες απόψε;

- Γιάντα ρωτάς;

- Γιατί σου'χουνε καμωμένη οι όρνιθες μια κουτσουλιά τη φορεσιά, μόνο βγάλε το σακάκι να σου το βρουτσίσω, δωρεάν, δε θέλω παρά.

Και με τ' απούβγαλα το σάκο, ετσουρλίσανε κι οι βερβελήθρες οπούτανε στραλιγιμένες στον καφά. Ας είναι. Απόσαξε με ο Χρύσανθος, βρουρτσίζοντας με και με τσι δυο βρουτσές των παπουτσιών. Κι εγώ ευχαριστήθηκα τόσοσα πολύ, αφού του'δωκα ένα δίδραχμο, μα δεν ήθελε να το πάρει αν δεν μου γυάλιζε και τα παπούτσια. Κι έτσα λουστραρισμένους και βρουτσιομένους, με τη συνοδεία του Χρύσανθου, που πήρε παρμαμάσκαλα το κασελάκι με τα σύνεργα του, γιατί κατάλαβε πως δεν εκάτεχα τσι δρόμους και θα μ' έκοβε κιανένα αμάξι, και με πήγε στο μουτζούρη ως είχανε ονοματίσει το σιδερόδρομο, επειδή έκαίγε κάρβουνα κι εγμίξε μουτζούρα τον τόπο, απ' όπου πέραν.

Ο Χρύσανθος μου 'δειξε και το παραθυράκι απ' όπου βγάνουν εισιτήρια και με πήγε και στην πόρτα του βαγονιού, ως λένε την κάμερα του σιδεροδρόμου.

Κι έτσα, καβαλάρης, στο μουτζούρη, εταξίδεψα ως την Ομόνοια, όπου πέξεψα κι έψαξα, ως μ' είχανε ορμηνέψει οι κατεχάρηδες, κι ήβρα το διπλανό καφενείο των Κρητικώ, το «Βυζάντιον» (όπου'ναι σήμερα το φαρμακείο του Μπεμπέκου, Μπιμπίκου, Μπαμπάκου, θαρρώ πως το λένε). Επαράγγειλα μια σουμάδα με κανέλα, για να

σκαρδαμώσω και να καλοπιάσω τον καφετζή κι ως την ήπνια, τότε ρώτηξα ανέ κατέει κιανέναν ξενοδοχείο φτηνό. Στο Πανεπιστήμιο, του λέω, ήρθα να γραφτώ, και θέλω ξενοδοχείο ώστε να βρω κάμερα να νοικιάσω.

Εφώνιαξε τότες ο άνθρωπος το νταμάτη του και του πε να με πάει στο «Μινώταυρο», ένα παρακατιανό ξενοδοχείακι, κοντά στο Βυζάντιο. Ο ξενοδόχος, θωρώντας με με τέθιο φορεσιά κι «αποσκευές» που φανέρωναν τα «πλούτη» μου, με πήγε σ' ένα καμεράκι που τ'χε για την καμαριέρα, ν' αλλάσσει το πρωί που'ρχουντανε να πιάσει δουλειά, και να ξεποσταίνει το μεσημέρι.

Εγκαταστάθηκα, το λοιπόν, εις το «δωμάτιον», εδείπνησα μ' ένα παξιμάδι και μα χαχαλέ παστοκολυμπάδες κι έθεσα να κοιμηθώ. Και τοδεταχιάς που'ρθε η καμαριέρα, χωρίς να την έχουνη ειδοποιημένη πως εβάλανε πελάτη μέσα και χωρίς να μ' έχει θωρεμένο, γιατί φως δεν είχε το κουλουλουτόκι, που μου δωκαν για δωμάτιο, αρχίνιζε να γδύνεται, κι είχε απομεινέει με τη βράκα (ο Θεός να τήνε κάνει βράκα, ένα κουρελάκι πανί - σλιπί το λένε!) και μισοβγαρμένο το μπουστό (τυπογράφε προσοχή! Μη μ' αναγραμματίσεις το στ* και βρω, στα καλά καθούμενα, το διάλογο μου από τον παπά τ' ενορίας). Με το σαματά, που 'κανε, με ξύπνησε κι εσηκώθηκα, με το σώβρακο βέβαια και ξυπόλυτος, γιατί τότες πιτζάμες και παντόφλες των αντρών ήτονε πράματα τσι πολυτέλειας. Κι ως μ' είδε στα μισοσκότεινα μισόγδυνο, με ξεκόμπωτο το σώβρακο, ανοιχτά τα μαγαζιά κι όξω τα μπράτη, εκουζουλάθηκε η κοπελιά από την ντροπή και την τρομάρα τζη, γιατί με πέρασε για κανένα καταχανά, κι έσυρε τέθιοες χουβές, απού σήκωσε το «Μινώταυρο» στο πόδι. Κι ήρθανε τζιριτιχτοί ο ξενοδόχος με την ξενοδόχα ντου, να δούνε μήμπανα γιουρουνήξε ο καινούργιος, ο παρακατιανός πελάτης τση καμαριέρας (καληώρα!), να με ξυλοφρωτώσουνε και να μ' αποβγάλουνε ανάδαυλα από το μαγαζίντω. Μα μ' ήβρανε να κάθομαι αναπαήμενος στο στρώμα μου και μερέψανε. Των εφώνιασ' όμως εκείνη να με ζυγώξουν την ίδια ώρα.

Με μετακομίσανε, τότες, από το «αποδυτήριον και αναπαντήριον καμαριέρας», στο πλυσταριό τση νταράτσας. Και καλά τα ηλιάνεμα με την πλύστρα του «Μινώταυρου». Συνομήλικη μου κι όμορφη κοπελιά ως ήταν, παραιτά την μπουγάδα κι αρχινούσαμε τα σκαρνεμάτα, μας ως εκεία. Γιατί πλιά πονηρές δουλειές δεν εμπάντιζε να κάμομε, απάνω στσι μπουγαδοκοφίνες, να λουστούμε εις τ' άθους και τα νερατζόφυλλα και να ζεματιστούμε με τ' αλουσιές, να γενούμε συχριντί μπερμπελέσι, να μας αποβγάλουν, πλύστρα και πελάτη από το «Μινώταυρο» ντω. Κι ένα ξεχαρβαλωμένο στρατιωτικό ράντζο, απομεινάρια των Βαλκανικών πολέμων, που μου δώκανε για να κοιμούμαι, λιγάκι να το νταρακούνεις θαν ξεχαρβαλώανε.

Έπαι όμως θα διακόψω τη γραφή γιατί θα με μπεστίσετε συντέκνοι μου αναγνώστες. Στ' άλλο φύλλο θα τα ξαναπούμε

Φιλώ σας κατακούτελα
Ο ΓΕΡΩ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ ΒΕΤΕΡΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΠΟΥ ΕΜΕΙΝΑΝ στο παλιό Δημοτικό Σχολείο Αρμένων

Εκδήλωση το Σάββατο 14 Μαΐου 2011, προς τιμή των Βετεράνων της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας που έμειναν στο Παλιό Δημοτικό Σχολείο Αρμένων, διοργάνωσαν η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Αποκορώνου, η Πολεμική Αεροπορία, και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων. Η εκδήλωση είχε σκοπό να τιμηθούν, οι τελευταίοι επιζώντες, σήμερα ενενηντάρηδες, που βρήκαν καταφύγιο στους Αρμένους και στις Καλύβες το 1941, καθώς και το χωριό των Αρμένων για τη φιλοξενία των κατοίκων του, εκείνες τις κρίσιμες εβδομάδες.

Η εκδήλωση άρχισε με επιμνημόσυνη δέηση, χαιρετισμούς από τον Δήμαρχο Αποκορώνου, κ. Γρηγόρη Μαρκάκη, τον Διοικητή της Σχολής Ικάρων Υποπτέραρχο (Ι), Γεώργιο Πέτκο, τον εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συλλόγου Βετεράνων Αεροπορίας, τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων, κ. Γιώργο Αβερκάκη, και ομιλία από τον εκδότη της εφημερίδας μας Γιάννη Τσακιράκι. Στη συνέχεια έγιναν αποκαλυπτήρια αναμνηστικής πλάκας και κατάθεση στεφάνων. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν βουλευτές, πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές, εκπαιδευόμενοι της Σχολής Ικάρων καθώς και πλήθος κόσμου.

Ακολούθησε κέρασμα του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων, στην κάτω Πλατεία του χωριού.

Ο δήμαρχος Αποκορώνου, Γρηγόρης Μαρκάκης, στην ομιλία του τόνισε -μεταξύ άλλων- ότι «κάθε χρόνο αυτό τον μήνα της άνοιξης τιμούμε την ηρωική Μάχη της Κρήτης και την μετέπειτα αντίσταση των Κρητικών κατά των Γερμανών. Η Μάχη της Κρήτης αποτελεί ξεχωριστή στιγμή στους μακραίωνους αγώνες των Κρητικών για ελευθερία ή θάνατο, ενάντια σε πολλούς κατακτητές. Ξεκινάμε τις εκδηλώσεις για τον εορτασμό της Μάχης της Κρήτης, εδώ από τους Αρμένους, σε ένα από τα ιστορικά χωριά του Αποκορώνου. Σήμερα 70 χρόνια μετά τη Μάχη της Κρήτης εορτάζουμε ειρηνικά σε έναν πόλεμο που φαίνεται ότι δεν τελείωσε τον Μάη του '41. Στις δύσκολες στιγμές που διανύσαμε ως σήμερα,

Πλήθος συγχωριανών και επισκεπτών από την υπόλοιπη επαρχία Αποκορώνου και το Νομό Χανίων.

Χαιρετισμό επίσης απεύθυνε ο Μιχάλης Σκάντζικας απόγονος των ηρωικών αδελφών αεροπόρων Σαράντου και Σωτήρη Σκάντζικα. Ο Σωτήρης (τις 10ης σειράς) καταρρίφθηκε και αιχμαλωτίστηκε και μετέπειτα συμμετείχε στην πασίγνωστη Μεγάλη Απόδραση όπου πιάστηκε και εκτελέστηκε μαζί με άλλους 1949). Ο μεγάλος αδελφός Σαράντος, συνέχισε τον αγώνα πετώντας με την 336, είναι ακόμα εν ζωή, αλλά δε μπόρεσε να έρθει στην εκδήλωση λόγω προβλήματος υγείας και απεύθυνε λόγο μέσω του ανιψιού του εκφράζοντας την περηφάνια για τον αδελφό του που έδωσε τη ζωή του για την πατρίδα πετώντας πάνω από την Κρήτη καθώς και για τους αγώνες που έδωσε ο ίδιος από το 1933 οπότε και μπήκε στην Αεροπορία

Οι επίσημοι κατά την εκδήλωση: Διακρίνονται από δεξιά ο Δήμαρχος κ. Γρηγόρης Μαρκάκης, ο Αντιδήμαρχος Μανώλης Χαριτάκης, η συγχωριανή μας δημοτική σύμβουλος Ρένα Τερεζάκη, ο βουλευτής της Δημοκρατικής Συμμαχίας Χρήστος Μαργογιαννάκης, ο βουλευτής ΠΑΣΟΚ Εντύχης Δαμιανάκης, ο πρώην βουλευτής Νέας Δημοκρατίας Μανούσος Βουλουδάκης, ένας απόστρατος της ΠΑ, ο κ. Ηρακλής Ναούμ.

Από αριστερά εικονίζονται: ο Διοικητής της Σχολής Ικάρων Υποπτέραρχος (Ι), κ. Γεώργιος Πέτκος, ο Δήμαρχος Αποκορώνου, κ. Γρηγόρης Μαρκάκης κατά τον χαιρετισμό του στην εκδήλωση, ο Αντιπρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Βετεράνων Αεροπορίας Αντιπτέραρχος ε.α. κ. Ηρακλής Ναούμ, ο οποίος διετέλεσε και Διοικητής της 115 ΠΜ (ο κ. Ναούμ στην ομιλία τον έκανε μια συνολική ανασκόπηση της Γερμανικής εισβολής και της Μάχης της Κρήτης) και ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων, κ. Γιώργος Αβερκάκης.

ο Κρητικός δεν μένει άπρακτος και αμέτοχος στον αγώνα για την προάσπιση του τόπου του. Θα τον συναντήσουμε άλλοτε οπλισμένο με παλιοτούφεκα, άλλοτε άοπλο περιμένοντας τη μάχη. Αρχετοί Κρητικοί θα πάρουν τα βουνά και θα βοηθήσουν στην αντίσταση, τιμώντας την Κρήτη και την πατρίδα μας γενικότερα. Αξίζει, λοιπόν, σε Έλληνες και ξένους, μικρούς και μεγάλους, άνδρες και γυναίκες, πεσόντες και επίζησαντες να τους ξαναθυμηθούμε και να τους τιμήσουμε, αφού πρώτα αυτοί μας τίμησαν με τον αγώνα και τη θυσία τους. Η μνήμη και η τιμή όλων, που προσέφεραν τα πάντα στον πολιτισμό και στους αγώνες και θυσιάστηκαν χωρίς σκοπιμότητα και ιδιοτέλεια, αποτελεί την κινητήρια δύναμη που πάντα κρατά σε εγρήγορση τον λαό μας, για να μπορεί να αντιστέκεται στους επιδρομείς όλων των εποχών καθώς και των εχθρών που караδοκούν και φαίνεται ως και σήμερα πως δεν ξελείπουν. Τιμούμε, λοιπόν, σήμερα ειρηνικά και ουσιαστικά εκτελώντας το δικό μας χρέος, το οποίο είναι να μη λησμονούμε, ότι οι πόλεμοι δεν έφεραν την ειρήνη ως σήμερα. Η ειρήνη θα πρέπει να είναι ένας παγκόσμιος οραματισμός και κοινός στόχος όλων, που δεν επιτρέπει όμως να αφοπλιστούμε από το φρόνημα και το καθήκον που έχουμε απέναντι στις νεότερες γενιές, αγνοώντας τις απειλές, που υψώνονται γύρω μας.»

Ο διοικητής της Σχολής Ικάρων, υποπτέραρχος ιπτάμενος, Γεώργιος Πέτκος, μιλώντας τόνισε ότι «τιμάμε τους κατοίκους της περιοχής και όσους είναι ακόμα εν ζωή για τη μεγάλη προσφορά τους στην Πολεμική μας Αεροπορία, ειδικά σε περιόδους δύσκολες για τη χώρα μας».

Στη συνέχεια ο Δήμος παρέθεσε γεύμα στον «Τζιτζικά», στους παρευρισκόμενους.

Η ομιλία του Γιάννη Τσακίρακι δημοσιεύεται στη σελίδα 10.

Μετά την εκδήλωση ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένιων πρόσφερε στους παρευρισκόμενους παραδοσιακό κέρασμα με καλιτσούνια, τυρί, ξεροτήγανα, κρητικό παξιμάδι, και τσικουδιά.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου ευχαριστεί όλους όσους βοήθησαν με κάθε τρόπο για την πραγματοποίηση της εκδήλωσης. Ιδιαίτερως την Αργυρώ Ορφανάκη και την Χαρίκλεια Αβερράκη που μας συμπλήρωσαν με τα καλιτσούνια. Για το κέρασμα ευχαριστούμε την Άννα Δημήτροβα. Την τσικουδιά μας την δώρισαν οι: Σηπολιτάκης Φώτης, Τσιγλάκης Αρτέμης, Κοτρωνάκης Μιχάλης, Χαιρετάκης Μανώλης και Αβερράκης Γιώργος.

Επίσης ευχαριστούμε τον χορευτικό σύλλογο «τα Σφακιά» με χοροδιδάσκαλο τον Σήφη Παπασηφάκη για τις παραδοσιακές στολές που μας έδωσε και τις φόρεσαν τα παιδιά του χωριού.

Στα αποκαλυπτήρια συμμετείχαν και οι συγχωριανοί μας Αγγελική Αβερράκη και ο Μιχάλης Γιανναράκης.

Οι σπουδαστές από την σχολή Ικάρων, στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και από την 115 Πτέρυγα Μάχης.

Επάνω: Τα παιδιά των Αρμένιων τίμησαν την εκδήλωση φορώντας παραδοσιακές κρητικές στολές.

Επάνω δεξιά: Δεύτερος από αριστερά ο Νότης Σαχαρίδης, και ο εγγονός του Τάσος Φραγκιά (που διέμεινε στο παλιό σχολείο) Γιάννης Φωτίου. Ο Γιάννης, βασικός εμπνευστής και συντελεστής της εκδήλωσης, μαζί με τον Μπομπ Σινγκλέρ, ζει και εργάζεται στο Λονδίνο.

Κάτω δεξιά: Το εσωτερικό του παλιού Δημοτικού Σχολείου, κατοικία του Μπομπ Σινγκλέρ σήμερα, ήταν ανοιχτό για όλους όσους ήθελαν να το δουν. Στο εσωτερικό του εκτίθονταν φωτογραφίες από τη σχολική ζωή.

Από το γεύμα που παρέθεσε στους παρευρισκόμενους, ο Δήμος, στον «Τζιτζικά».

Από το κέρασμα που προσέφερε ο Πολιτιστικός Σύλλογος στην κάτω πλατεία του χωριού μας, διακρίνονται ο Μπομπ Σινγκλέρ, βασικός εμπνευστής και συντελεστής της εκδήλωσης, ο Σταμάτης Μαραγκουδάκης και ο Μανώλης Πιπεράκης.

Η αναμνηστική πλάκα που τοποθετήθηκε στην είσοδο του παλιού Δημοτικού Σχολείου. Αναγράφει: «ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΩΝ 1880- 1960 ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΠΑΡΕΜΕΙΝΕ ΕΔΩ ΑΠΟ ΑΠΡΙΛΙΟ ΕΩΣ 19 ΜΑΪΟΥ 1941. ΜΕΤΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΕΝΑΝΤΙΩΝ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ. ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 14 ΜΑΪΟΥ 2011 70 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ».

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ και η φιλοξενία των μαθητών της σχολής Αεροπορίας στους Αρμένους

Αγαπητοί προσκεκλημένοι
αγαπητοί συγχωριανοί,
ήταν ωπές ακόμη οι μνήμες του Α' Παγκόσμιου πολέμου και ανοικτές οι πληγές του, όταν η πολιτική του Χίτλερ κατά την περίοδο 1933-1938 προδίκαιε τα όσα θα ακολουθούσαν: καταπάτηση των Διεθνών συνθηκών, έξοδος από την κοινωνία των εθνών, τον φασισμό και το ναζισμό να κερδίζουν συνεχώς έδαφος.

Την άνοιξη του 1940 με αστραπιαίες κινήσεις, ο γερμανικός στρατός, η Βέρμαχτ, καταλαμβάνει τη Δανία, τη Νορβηγία, την Ολλανδία, το Βέλγιο και στις 14 Ιουνίου καταλαμβάνεται και το Παρίσι, ενώ λίγες μέρες αργότερα η Γαλλία συνθηκολογεί με τη Γερμανία...

Έτσι, όταν το πρωί της 28ης Οκτωβρίου έγινε γνωστό σε όλο τον ελεύθερο κόσμο ότι η Ελλάδα είχε απορρίψει τις δυνάμεις του Άξονα με τόσο περήφανο τρόπο, με το ΟΧΙ του ελληνικού λαού, ένας βαθύτατος σεβασμός και ένα μεγάλος θαυμασμός για τις νίκες των ελλήνων επικράτησε... Ήταν η πρώτη ήττα των δυνάμεων του Άξονα.

Η μάχη της Ελλάδας κράτησε 216 μέρες, από την 28η Οκτωβρίου 1940 ως την 31η Μαΐου 1941, οπότε έληξε και κάθε οργανωμένη αντίσταση...

Από τις 216 αυτές μέρες, οι 160 καλύπτουν το νικηφόρο πόλεμο της Ελλάδας εναντίον της Ιταλίας, οι 25 την ηρωική άμυνα των Ελλήνων στρατιωτών με τη συμμετοχή και αγγλικών μονάδων απέναντι στις συνδυασμένες επιθέσεις της Ιταλίας και της Γερμανίας και οι 31 την ύστατη τακτική αντίσταση των Ελλήνων, μαζί με αγγλικές μονάδες κατά των γερμανικών δυνάμεων στην Κρήτη.

Στις 27 Απριλίου 1941 η Αθήνα παραδίδεται στους Γερμανούς κατακτητές, ενώ οι ελληνικές και συμμαχικές στρατιωτικές δυνάμεις, μετά από διαταγή από τον βασιλιά Γεώργιο Β', κατευθύνονταν ήδη, «διά παντός μέσου», στην Κρήτη.

Μεταξύ των μετακινούμενων στην Κρήτη βρισκονται και οι πρωτοετείς μαθητές της 10ης σειράς της Σχολής Αεροπορίας που με το πλοίο ΑΛΜΠΕΡΤΑ φτάνουν στο λιμάνι της Σούδας όπου δέχονται ιταλικούς βομβαρδισμούς και παίρνουν διαταγή να μετακινηθούν στις Καλύβες και τους Αρμένους Χανίων.

Η συνολική δύναμη του Εκπαιδευτικού Κέντρου Ιταμένων (Σχολή Αεροπορίας) ήταν περίπου 800 άνδρες υπό τις διαταγές του σμήναρχου Φίλιππα.

Η αντίσταση του λαού της Κρήτης προκαλεί την καταστροφή εκλεκτών γερμανικών δυνάμεων και αναγκάζει τον Χίτλερ να καθυστερήσει και άλλο την επίθεση κατά της Σοβιετικής Ένωσης.

Στις 20 Μαΐου 1941 η Ναζιστική Γερμανία επιχειρεί «αεραποβατική» επιχείρηση με δυνάμεις αλεξιπτωτιστών σε ευρεία κλίμακα, ενώ την Κρήτη υπερασπίζονταν όσοι έλληνες στρατιώτες είχαν παραμείνει στο νησί και δυνάμεις της Βρετανικής Κοινοπολιτείας (Βρετανοί, Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί στρατιωτικοί).

Στην γερμανική επίθεση με μεγάλα κύματα αλεξιπτωτιστών, στο αεροδρόμιο του Μάλεμε και στην ευρύτερη περιοχή των Χανίων, απαντούν όχι μόνο στρατιωτικές ελληνικές και συμμαχικές δυνάμεις, αλλά και μεγάλος αριθμός αμάχων με ό,τι όπλο είχε ο καθένας στη διάθεσή του, από μαχαίρια ως όπλα που χρονολογούνταν από την εποχή της Κρητικής Επανάστασης.

Η συμμετοχή των χιλιάδων αμάχων αποτέλεσε αστάθμητο παράγοντα για την γερμανική επίθεση... Η πρώτη μέρα της Μάχης της Κρήτης προξενεί μεγάλες απώλειες για τους Γερμανούς και σηματοδοτεί αβέβαια έκβαση. Ο διοικητής των γερμανικών δυνάμεων, πτέραρχος Κουρτ Στούτεντ, απογοητευμένος από την εξέλιξη των επιχειρήσεων, σκέφθηκε ακόμη και την αυτοκτονία, αναλογιζόμενος την υπόσχεση που είχε δώσει στον Φύρερ για μια εύκολη νίκη...

Στο τέλος όμως της δεύτερης μέρας, οι Γερμανοί καταφέρνουν να καταλάβουν το αεροδρόμιο του Μάλεμε που ήταν καθοριστικής σημασίας για την εξέλιξη των επιχειρήσεων.

Οι βομβαρδισμοί των Χανίων γινόντουσαν όλο συχνότεροι και εντονότεροι και ο ήχος των αντιαεροπορικών ήταν μια συνεχής υπενθύμιση ότι η εισβολή της Κρήτης πλησίαζε.

Οι Γερμανοί απωθούν τις συμμαχικές δυνάμεις προς τα νότια και, αφού ο αγώνας τους διαγράφεται πλέον μάταιος, αποφασίζεται η απόσυρση των δυνάμεων της Κοινοπολιτείας από την Κρήτη και η μεταφορά τους στην Αίγυπτο... Μαζί τους έφυγαν και ο βασιλιάς και η Ελληνική κυβέρνηση.

Εκείνες τις ίδιες μέρες δόθηκε η διαταγή της εκκένωσης των Ελλήνων τραυματιών και των μαθητών των στρατιωτικών σχολών. Έτσι, στις 19 Μαΐου 1941 οι μαθητές της 10ης σειράς Σχολής Αεροπορίας αποχαιρέτησαν τους Αρμένους και υπό τη διαρκή απειλή των γερμανικών αεροσκαφών έφτασαν στο λιμάνι της Σούδας και επιβιβάστηκαν εξουθενωμένοι στο πλοίο που θα τους μετέφερε στην Αφρική.

Όσες μονάδες δεν τα κατάφεραν, παραδόθηκαν στους Γερμανούς, ενώ πολλοί Έλληνες μαχητές και μαζί τους 500 Βρετανοί ανέβηκαν στα απρόσιτα βουνά της Κρήτης για να συνεχίσουν τον αγώνα.

Αν και την 1η Ιουνίου, με την παράδοση 5.000 μαχητών στα Σφακιά, έπεσε η αυλαία της Μάχης της Κρήτης, αυτή παρέμεινε στην ιστορία ως παράδειγμα αντίστασης και με τον χαρακτηρισμό «Νεκροταφείο των γερμανών αλεξιπτωτιστών», εξαιτίας των μεγάλων απωλειών τους.

Παρέμεινε στην ιστορία ως η Μάχη που αντέστρεψε τη χρονολογική σειρά των σχεδίων του Γερμανικού επιτελείου, που επέφερε ριζική μεταβολή στις εκστρατείες και ιδίως στην πορεία όλου του πολέμου.

Ο ίδιος ο Στιούντεντ, διοικητής των γερμανικών δυνάμεων, δήλωνε ότι «Όσοι επολέμησαν εις την Κρήτην του 1941 πρέπει να είναι υπερήφανοι, τόσον οι επιτιθέμενοι όσον και οι αμυνόμενοι», ενώ ο Ταξίαρχος Σόλομποργκ Τζόουν διηγείται ότι «Ήταν υπέροχο το θέαμα να βλέπει κανείς χωρικούς όλων των ηλικιών να ζητούν όπλα και μόνον όπλα. Το ηθικόν των Κρητών είναι αδύνατο να περιγραφεί. Όταν ολοκλήρος η ιστορία έλθει εις φώς θα συγκαταλεχθεί μεταξύ των ευγενέστερων παραδειγμάτων της Ιστορίας».

«Τση Κρήτης τ' Άγια Χώματα,
όπου κι ανέν τα σκάψεις,
Αίμα παλικαριών θα βρεις,
κόκκαλα θα ξεθάψεις...»
«...Οι Άγγλοι και οι Αυστραλοί,
και Ζηλανδοί ομάδι,
αντάμα με τους Έλληνες
πηγαίνουνε στον Αδη.
Τέτοια ψυχή, τέτοια καρδιά,
και λεβεντιά δεν είδα.
Η Κρήτη σαν να ήτονε
δική των ε πατριδά.
Και πολεμούσανε κι αυτοί
ως ότου σκοτωθήκαν,
Κι όσοι δεν αποθάνασι
αιχιμάλωτοι πιαστήκαν...»

Η εισβολή της Κρήτης, στις 20 Μαΐου του 1941 και η μεγάλη μάχη επιβίωσης που δόθηκε, έχουν μείνει στην ιστορία.

Δεν είναι η πρώτη φορά που το χωριό των Αρμένιων έπαιξε ρόλο σε σημαντικά γεγονότα της Ελληνικής ιστορίας. Οι κάτοικοι του χωριού διακρίθηκαν για τη θερμή φιλοξενία τους προς τους νεαρούς μαθητές της Αεροπορίας και οφείλουμε να αναγνωρίσουμε το θάρρος και την αποφασιστικότητα των τελευταίων να συνεχίσουν τον αγώνα κατά του κατακτητή παρ' όλη την υπεροπλία του.

Οι 4 εβδομάδες διαμονής των νεαρών αεροπόρων της 10ης σειράς της Σχολής Αεροπορίας στο χωριό, τους έχουν αφήσει πολλές αναμνήσεις θερμής φιλοξενίας και καλοσύνης εκ μέρους των κατοίκων του χωριού, παρ' όλες τις κακουχίες που έφερε ο πόλεμος που ήταν σε εξέλιξη.

Οι νεαροί πιλότοι της 10ης σειράς Σχολής Αεροπορίας ήταν οι τελευταίοι που κατάφεραν να διαφύγουν εγκαίρως πριν την Γερμανική εισβολή. Κατάφεραν να εκπαιδευθούν από την φημισμένη Βασιλική Αεροπορία της Αγγλίας στην Αφρική και να αποτελέσουν τον πυρήνα της αναγεννημένης Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας. Πέταξαν με τις νέες Ελληνικές μοίρες, τις νεοσυσταθείσες 335 και 336 μοίρες δίοξης (ιδρύθηκαν στις 16 Νοεμβρίου 1941 και 25 Φεβρουαρίου 1943 αντίστοιχα) και την 13η Ελαφρού Βομβαρδισμού και συμμετείχαν σε εκατοντάδες αποστολές, στη Βόρεια Αφρική, τη Μεσόγειο, τη Γερμανοκρατούμενη Κρήτη, τη Γιουγκοσλαβία και τα νησιά του Αιγαίου. Ειδικά οι αποστολές στην Κρήτη στοίχισαν τη ζωή σε πολλούς Έλληνες πιλότους, όπως του Αθανασάκη, Ψηλόγιγνου, Βαλιμπέλα και άλλων.

Η 10η σειρά της Σχολής Αεροπορίας πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος και μέχρι σήμερα είναι η σειρά με τον μεγαλύτερο αριθμό θυμάτων στην ιστορία της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας.

Φέτος είναι η 70η επέτειος του περάσματος της Αεροπορίας από τους Αρμένους και της ασφαλούς διαφυγής των πρωτοετών μαθητών της 10ης σειράς της Σχολής Αεροπορίας μερικές ώρες πριν την έναρξη της γερμανικής εισβολής.

ΑΣ αναφερθούμε συμπληρωματικά στο κείμενο σε μια σχετική πληροφορία που ανασύρθηκε από το αρχείο μας και προέρχεται από αφήγηση του

Αρξίζουμε μια ματιά σε μια άγνωστη μαρτυρία για το χωριό μας και τους ανθρώπους του, την φιλοξενία, την φιλοπατρία τους και το ηρωικό φρόνημα των Κρητικών...

Περιέχεται σε ένα δυσεύρετο βιβλίο του αεροπόρου Ιωάννου Γεωργίου Τριβιζά, «Μέση Ανατολή, Αιθρία και καταγίδες», Αθήνα 1949, σελίδες του οποίου περιέχουν άγνωστες μαρτυρίες για τους Αρμένους, πριν από 70 χρόνια.

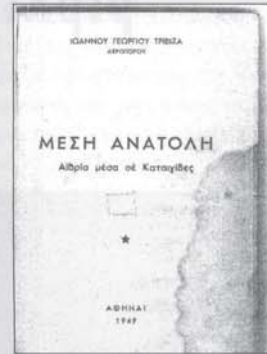
Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα του χωριού μας «Ελευθερόπολης», στο τεύχος 41 πριν από 7 περίπου χρόνια με την επιμέλεια του εκλεκτού χωριανού μας ιστοριοδίφη, Χαράλαμπος Μπουρνάζου.

(Σημ.: ακριβής αντιγραφή από το πρωτότυπο κείμενο)

Η ΠΡΟΘΥΜΗ ΚΑΙ ΑΦΙΛΟΚΕΡΑΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΤΕΡΕΖΑΚΗ

«Έτσι μετά τριήμερον παραμονήν ξεκινήσαμε και πήγαμε, η μεν Σχολή στους Αρμένους, η δε μονάς στις Καλύβες. Έμεινα μαζί με την Σχολή και κατώκησα στο σπίτι του Αναστάση Τερεζάκη, καλή του ώρα, κατά σύσταση του φίλου μου ιατρού Παίτη. Ο άνθρωπος με δέχτηκε στο σπίτι του, σαν νάμουνα παλιός φίλος του, σαν νάμουνα συγγενής του, σαν να με γνώριζε χρόνια.

Δωμάτιο, περιποίηση, άλλαγμα καθημερινώς σεντόνια, φαγητό και στο τέλος σαν του ζήτησα λογαριασμό διαμονήν είκοσι ημερών, μου

απήντησεν ότι δεν χρεωστώ τίποτε !

Μη σου φανή παράξενο, αναγνώστα, έτσι φέρθηκαν όλοι οι Κρητικοί και σημείωσε πως, εκτός από εμέ, ήλθε και κατώκησεν εις το ίδιον δωμάτιον ο ... ψυχογιός μου ανθυποσηναγός Σίδερης !».

«Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΜΟΥ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ ΑΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΜΙΑΣΗ !»

«Στους Αρμένους, διαρκής απόλαυσις. Ο συμπαθέστατος Μπουρνάζος με τον ιστορικό τον πλάτανο, την πηγήν, το μαγαζάκι, το γουρουνί του και τις άφθαστες ιστορίες του. Ο πλάτανος του φίλου μου Μπουρνάζου αν μπορούσε να μιλήσει !

Αντί αυτού ομιλεί η Ιστορία και λέγει ότι περικλείει στην μακραιώνα ζών του, την ιστορίαν της Κρήτης.

Μία μέρα καθόμαστε, ως συνήθως, κάτω από τον πλάτανο. Τα γερμανικά αεροπλάνα γέμιζαν τον ουρανό και κάπου εκεί κοντά, βομβαρδίζανε και

ο Μπουρνάζος με ερωτά :

- Τι λες, θα κερδίσουμε τον πόλεμο ;

- Οπωσδήποτε, απήντησα.

Άλλες φορές μου διηγείτο την ένδοξον ιστορία του πλάτανου του. Είχε χρησιμεύσει ως τόπος συγκεντρώσεως και συνεδριάσεων εις όλας σχεδόν τας ιστορικές στιγμάς της πολιτικής ζωής της νήσου. Μου ανέφερε λεπτομερείας και ονόματα οπλαρχηγών που είχε φιλοξενήσει κάτω από τον ίσκιον του, ο ιστορικός πλάτανος και είχε δροσίσει τη πηγή με το δροσερό της νερό.

Από όσα μούτε μόνον το όνομα του Ελευθερίου Βενιζέλου θυμάμαι.

ΤΟ ΗΡΩΙΚΟ ΦΡΟΝΗΜΑ ΤΩΝ ΚΡΗΤΙΚΩΝ

«Πουθενά δεν βρήκα Κρητικούς φοβισμένους ή και με απλώς επηρεασμένον το ηθικόν τους. Τουναντίον, μαθημένοι από την παράδοσιν των, έκανε καθένας την δουλειά του. Ετσι είδα έξω από τους Αρμένους και προς το Νέο Χωριό, να καίνε την εσοδεία του σταριού και τα όσπριά τους. Παρά στα χέρια του εχθρού, καλύτερα κάψιμο. Ατάραχα και σαν να ζητούσανε σιγάρο, μας ρωτούσανε για κανένα όπλο. Από σουγιά μέχρι τουφέκιον πεζού. Τί να τους δίναμε ; Κείνα που και εμείς δεν είχαμε ;

Πιστεύω πως αν βρισκότανε λίγος στρατός στην Κρήτη και μάλιστα κανένα σύνταγμα της Μεραρχίας Κρητών, το ηθισθόν θα το πέρνανε οι Γερμανοί».

συγχωριανού μας Γιάννη Γεωργίου Βαγιωνάκη.

Στο χωριό, στην οπισθοχώρηση, ήλθε η Αεροπορία μεταξύ Αρμένιων και Καλυβίων στη τοποθεσία Κοκάκη, Χριστός, Άγιος και Αντώνιος.

Η σχολή Ικάρων είχε έδρα τους Αρμένους. Διοικητής της Σχολής Αεροπορίας ήταν ο Σμήναρχος Φίλιππας, και υποδιοικητής ο Εμμανουήλ Κελαϊδής από τα Μεγάλα Χωράφια.

Τα ονόματα επιβεβαιώνονται, εν μέρει τουλάχιστον, στο βιβλίο «Οι μοίρες της ερήμου» έκδοση του «Πανελληνίου Συνδέσμου Βετεράνων Αεροπορίας»

Στη Κατοχή παρέμειναν στο χωριό 5 στρατιωτικοί, εκτός από όσους διέμεναν στο παλιό Σχολείο:

1) Ο σμήναρχος Οικονόμου από την Πάτρα και έμενε στις Μαγδαληνές Πολυχρονάκη,

2) Ο Εύελπις Άλβας Πέτρος από το Διακοφτό Αιγίου που έμενε στις Δέσποινας Βασιμουλάκη.

3) Ο Επισμηνίας Πάντζας Ιωάννης και έμεινε στην Αντωνιάς Θεοδωράκη.

4) Ο Υποσμηνίας Λαζαρίδης Νικόλαος από την Θεσσαλονίκη και έμενε στον Ευθύμη Παπαγιαννάκη. Πέθανε στους Αρμένους και κηδεύτηκε στον Προφήτη Ηλία.

5) Ο Σμηνίας Πολυχρονόπουλος από την Αρεόπολη και έμενε στον Κουτσούπη του Αντώνη τον παππού.

Σας ευχαριστώ

βιβλιοπαρουσίαση

Εμμανουήλ Καβρουλάκης

Την Κυριακή 13 Μαρτίου 2011, ημέρα της Ορθοδοξίας και ξεχωριστής των εικόνων της πίστεως μας, ο Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κυπριάδου στο Γαλάτσι μετά τη κατανυκτική και από πάσης θρησκευτικής και χριστιανικής τελετής λόγου της ημέρας, παρουσίασε το ξεχωριστό βιβλίο του συγχωριανού μας, πρωτοπρεσβύτερου Εμμανουήλ Καβρουλάκη. Ως γνωστόν, ο εν λόγω Ναός δημιούργημα του παπαΜανώλη εκθεμελίων, αποτέλεσε σκοπό ζωής και υπηρέτησε σε αυτόν έως της συνταξιοδότησεως του ενώ παραμένει διακονών ακόμα σε αυτόν. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στη κάτωθεν του Ναού περικαλλής αίθουσα με το σχετικό κέρασμα φιλοξενίας, η οποία άνοιξε με κάποια τροπάρια των ιεροψαλτών της ενορίας αυτής.

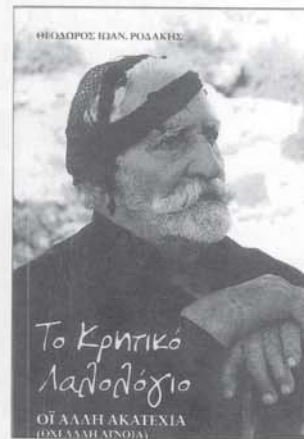
Στο πλούσιο βιογραφικό, με αναφορά στο χωριό μας και την επαρχία Αποκορώνου, τόπο που ξεκίνησε τη ζωή και τη δράση του ο παπαΜανώλης αναφέρθηκε επί μακρού ο Αιδεσιμότατος του Ναού Αρσένιος. Κεντρικός ομιλητής ο κ. Ιωάννης Αλεξανδράκης εκπαιδευτικός και έχων την επιμέλεια των κειμένων του βιβλίου και των φωτογραφιών, από το χωριό Μοναστηράκι Ρεθύμνου, πρώτη ενορία διακονίας του παπαΜανώλη, ο οποίος μίλησε για τις σπάνιες αρετές, του όπως είπε, φιλανθρωπία, όραμα ανεξάντλητο. Στήριξη και προσφορά στους προβληματισμένους νέους, κοντά σε κάθε κοινωνική ομάδα, φιλόπρωτα συσσίτια, κατηχητικά και τόσα άλλα με μεγάλη ευχέρεια και πολύπλευρη προσφορά. Στο σημείο αυτό να πούμε, ότι και τα έσοδα του βιβλίου θα διατεθούν για συντήρηση του Ναού από το συγγραφέα. Από τον κ. Αλεξανδράκη τη σκυτάλη στη συνέχεια πήρε ο κ. Στυλιανός Αραβαντινός, ιεροψάλτης ξεχωριστού επιπέδου, ο οποίος αναφέρθηκε στη προσωπικότητα του παπαΜανώλη αλλά και στους αγώνες του στην εκκλησία και στη προσφορά του στην Ορθοδοξία σε σχέση με τις σημερινές αξίες.

Οι ομιλίες έκλεισαν, όπως συνηθίζεται, με τις ευχαριστίες του παπαΜανώλη, αρχικά με τη μαντινάδα "Ότι οι προλαλήσαντες δεν ήταν πληρωμένοι, μα έπραξαν ευγενικά δὸ' είναι μαθημένοι." Ευχαρίστησε όλους, βέβαια, τους συνεργάτες του όλα αυτά χρόνια, όπως και τους ενορίεςτες του ξεχωριστά, γιατί όπως είπε χωρίς αυτούς δεν ήταν δυνατό να στηθεί αυτός ο Ναός. Ήταν μια πάρα πολλή σεμνή και επιπέδου εκδήλωση. Εμείς από τη μεριά μας του ευχόμαστε πάντα υγεία και τον ευχαριστούμε για την προσφορά του στην ιεροσύνη, τη χριστιανοσύνη και στον τόπο μας γενικά και να του πούμε ότι είμαστε υπερήφανοι γι' αυτόν. ΠαπαΜανώλη ΝΑ ΤΑ ΧΙΛΙΑΣΕΙΣ!

Γιάννης Τερεζάκης

Πρόεδρος Συλλόγου Αρμενιανών Αττικής & Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου

Θεόδωρος Ιωάν. Ροδάκης
«Το κρητικό Λαολόγιο»

Το πόνημά του, μας έστειλε ο «κουζουλός» - όπως αυτοαποκαλείται Θεόδωρος Ιωάν. Ροδάκης από την Πρασά Ηρακλείου της Κρήτης. Αφιερωμένο στη μνήμη των γονέων του, ένα γλωσσάριο όπως λέει ο ίδιος, ένα λεξικό των Κρητικών ιδιοματισμών. Στις 150 σελίδες του αποτυπώνει το νόημα, μονολεκτικά, περίπου 3.500 κρητικών λέξεων που χρησιμοποιούνται κυρίως στην Ανατολική Κρήτη.

Όπως αναφέρει ο ίδιος στο προλογικό σημείωμα:

Οι λόγοι που με έκαναν να ασχοληθώ με το κρητικό γλωσσάριο ήταν πολλοί, οι σπουδαιότεροι των οποίων είναι: α. Σε πανεπιστήμιο στο Μόντρεαλ του Καναδά είχα συμφοιτητή ένα πρώην υπουργό της Τσεχοσλοβακίας επί Ντούπτσεκ. Όταν ο άνθρωπος αυτός έμαθε ότι καταγόμουν από την Κρήτη, συχνά-τακτά μου ζητούσε να του λέω μαντινάδες και κρητικές λέξεις. Δεν μου είπε ποτέ τους λόγους της επιθυμίας του αυτής, αφού δεν καταλάβαινε λέξη ελληνικά (πόσο μάλλον κρητικά). Όμως το πρώτο μήνυμα το είχα πάρει. β. Συζητώντας με τα ανίψια μου, κρητικόπουλα πέρα ως πέρα, διαπίστωσα ότι όσα κρητικά καταλάβαινε ο Τσεχοσλοβάκος άλλα τόσα καταλάβαιναν και αυτά. Με μια διαφορά. Στην ακατεχιά των ανηψιών μου έβλεπα να βρίσκονται όλα τα κρητικόπουλα. γ. Ταξιδεύοντας με λεωφορείο (για υπηρεσιακούς λόγους) στα διάφορα χωριά της Κρήτης, διεπίστωσα πόσο όμορφα και μουσικά έφταναν στα αυτιά μου οι λέξεις από τις συζητήσεις των συνεπιβατών μου.

Ταυτόχρονα όμως έκανα δυο διαπιστώσεις. 1. Τις όμορφες θύμησες που μου έφερναν κάποιες λέξεις μακρινές και ξεχαμένες. 2. Τη λύπη μου, γιατί πολλές από τις λέξεις αυτές σαν να τις άκουγα για πρώτη φορά.

Έτσι η αρχική ιδέα έγινε πλέον απόφαση να ασχοληθώ με την κρητική λεξικογραφία. Ασφαλώς συνάντησα πολλές δυσκολίες για να τελειώσει αυτή η εργασία. Δεν θα τις αναφέρω. Θα αναφέρω όμως μερικτούς λόγους που με έκαναν να μη τα παρατήσω.

Όπως δηλαδή: α. Ο από γεννησιμού μου πεισματάρικος χαρακτήρας. β. Η απέραντη αγωνία μου, ο κρητικός δηλαδή να μιλά παντού και πάντα τα κρητικά και ιδιαίτερα οι διαχρονικά νέοι. γ. Την από γεννησιμού μου κουζουλάδα.

Και η κουζουλάδα μου, όσο μεγάλωνα τόσο μεγάλωνε και αυτή. Σε αυτό συνέβαλαν διάφοροι λόγοι. Δυο από αυτούς είναι: 1. Η μητέρα μου συχνά μου έλεγε- Κάθε σπίτι έχει από ένα κουζουλό και εγώ έκανα εσένα για λογαριασμό όλου του χωριού. Πίστενα όμως ότι αυτό την στεναχωρούσε, ώσπου μια μέρα μου λέει "Δεν πειράζει παιδί μου γιατί η κουζουλάδα είναι το φάρμακο που δεν αφήνει τη φρονιμάδα να σαπίσει". 2. Όταν κάπου διάβασα το σοφό- Η αληθινή ψυχή ποτέ δεν λέει φτάνει.

δ- Κάποτε ένας γέρος κρητικός μου είπε δυο μαντινάδες με την παραγγελιά να τις έχω σύμβουλο στη ζωή μου:

Υπομονή κι' επιμονή ελπίδα και αέρα,

πρέπει να έχει ο άνθρωπος για να τα βγάξει πέρα.

Με επιμονή και υπομονή και θέληση άλλη τόση,

Ήντ' άνθρωπος θε να σκεφτεί να μη το κατορθώσει.

Ο πονιάς-κουζουλός Θεόδωρος Ιωάν. Ροδάκης
Από την Πρασά Ηρακλείου της Κρήτης

Νώτης Σαχαρίδης

«Το οδοιπορικό ενός αεροπόρου 1939-1967»,
Πελασγός, Αθήνα 2007

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε και απέδωσε χαιρετισμό ο ιπτάμενος ταξίαρχος εν αποστρατεία Νώτης Σαχαρίδης. Ο κ. Σαχαρίδης κατά την οπισθοχώρηση είχε καταλύσει στις Καλύβες και η εκδήλωση υπήρξε αφορμή να θυμηθεί τη φιλοξενία την οποία είχε δεχθεί από τους Κρητικούς.

Μια μέρα το 1941, ο δευτεροετής τότε Νώτης Σαχαρίδης αποφάσισε να πυροβολήσει με το μόνο αντιαεροπορικό της σχολής κατά ενός Junkers-88 που πέταξε ξυστά πάνω από το προσωρινό τους στρατόπεδο στους ελαιώνες.

Το εχθρικό αεροσκάφος έπεσε στη θάλασσα ανοικτά στις Καλύβες, όπου βυθίστηκε. Ο κ. Σαχαρίδης είναι συγγραφέας του βιβλίου: «Το οδοιπορικό ενός αεροπόρου 1939-1967» Εκδ. Πελασγός, Αθήνα 2007, στο οποίο θα αναφερθούμε και θα δημοσιεύσουμε αποσπάσματα σε επόμενο τεύχος.

Ο κ. Σαχαρίδης μιλώντας στην εκδήλωση, ανάμεσα στα άλλα είπε:

«Βρέθηκα εδώ στην Κρήτη με την Αεροπορία ως σπουδαστής της Σχολής Αεροπορίας τον Απρίλιο του 1941 μετά την κατάρρευση του μετώπου. Στους Αρμένους είχαν εγκατασταθεί η 10η σειρά τις Σχολής (Πρωτοετής) και οι υπαξιωματικοί της αντίστοιχης σειράς. Οι υπόλοιποι εμείς είχαμε εγκατασταθεί στις Καλύβες όπου μας φιλοξενούσαν οι αγαπητοί μας Κρητικοί. Από το Ναύπλιο αποπλεύσαμε 18 Απριλίου που μάλιστα ήταν Μεγάλη Παρασκευή και μετά από ένα πολύωρο αγωνιώδες ταξίδι λόγω κινδύνου βομβαρδισμού φτάσαμε στη Σούδα το επόμενο πρωί.

Λεπτά μετά την αποβίβαση μας βόμβες από ιταλικά αεροπλάνα βύθισαν το πλοίο μας και ένα άλλο.

Στις Καλύβες είχαμε στρατοπεδεύσει στον Ελαιώνα και οι υπόλοιποι έμειναν στους Αρμένους στην Εκκλησία δίπλα στο ποτάμι καθώς και σε αυτό εδώ το κτίριο το οποίο με συγκίνησε και μου θυμίζει τόσα πράγματα που τότε περάσαμε.

Δυστυχώς εμείς νεαροί τότε δεν είχαμε αεροπλάνα αλλά ζήσαμε όλο τον ηρωικό αγώνα των Κρητών.

Λίγο πριν αρχίσει η επίθεση των Γερμανών εδόθη η εντολή να φύγουμε προς τα Νότια της Κρήτης. Φύγαμε ομαδικώς και μετά από πολυβολισμούς και βομβαρδισμούς τις Luftwaffe, ο καθένας μας προσπαθούσε πεζός να φτάσει όπως όπως στην περιοχή των Σφακιών. Είμαι ένας από τους λίγους που επιζούν σε αυτή την ηλικία από εκείνα τα γεγονότα. Όταν τελικά φτάσαμε στα Σφακιά εγκατασταθήκαμε στις σπηλιές και περιμέναμε εκεί κάποιο πλοίο να μας πάρει για την Αίγυπτο. Δυστυχώς δεν προλάβαμε να διαφύγουμε όλοι και εκτός των πρωτοετών (10η σειρά) μας αιχμαλώτισαν και μας έβαλαν σε παραλιακό στρατόπεδο στις Παιδικές Εξοχές. Μαζί μου ήταν ένας Κριτικός Στρατηγός ονόματι Λιναρόδακης. Μετά από βδομάδες δραπέτευσα και με τη βοήθεια κατοίκων κατάφερα να φθάσω στην Αθήνα όπου μαζί με 5-6 συναδέλφους κάναμε μια ομάδα και μετά από πολλές περιπέτειες φτάσαμε στην Τουρκία, μετά Συρία και Ροδεσία όπου ολοκληρώσαμε την εκπαίδευση μας και πλαισιώσαμε τις 3 πολεμικές μοίρες δώξης: 335, 336 και βομβαρδισμού 13η. Ευτυχώς που

δε βομβαρδίστηκε η Σχολή όσο ήμασταν εδώ στους Αρμένους γιατί θα ήταν πολύ δύσκολο να πλαισιωθούν οι ελληνικές μοίρες που κράτησαν όλη τη διάρκεια του Β παγκοσμίου πολέμου.

Εκφράζω την συγκίνηση μου, εκφράζω την ευγνωμοσύνη μου στους τότε Κρητικούς και τους απογόνους τους που με τον ηρωισμό τους, την παλικαριά τους και τη φιλοξενία τους έχουν ριζώσει στην ψυχή μου και δε μπορώ να τους ξεχάσω.

Ευχαριστώ πολύ.»

Ο Διοικητής της Σχολής Ικάρων Υποπτέραρχος (Ι), Γεώργιος Πέτκος στο χαιρετισμό του είπε:

«Κάτοικοι των Αρμένων και των Καλυβών, κ. βουλευτές Χανίων, Αξιωματικοί και Υπαξιωματικοί της Πολεμικής Αεροπορίας, εν ενεργεία και εν αποστρατεία, κυρίες και κύριοι,

Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για μένα η συμμετοχή στις εορταστικές εκδηλώσεις για τη συμπλήρωση των 70 χρόνων, από το πέρασμα των Αξιωματικών και Υπαξιωματικών της ΠΑ και των τότε μαθητών της Σχολής Αεροπορίας, μετέπειτα Σχολής Ικάρων, από τους Αρμένους και τις Καλύβες Χανίων.

Ως εκπρόσωπος της ΠΑ, ήρθα να αποδώσω φόρο τιμής και να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όλους εκείνους, επιζώντες και μη, οι οποίοι με το απαρύμιλλο θάρρος τους και τη γενναιότητα που διακρίνει την ελληνική ψυχή, αφηφώντας κάθε κίνδυνο, αλλά και τον υπέρτατο για την εποχή εκείνη αντίπαλο, δεν επέλεξαν την οδό της φυγής αλλά τη συνέχιση του αγώνα για την απελευθέρωση της πατρίδας μας από τους Γερμανούς εισβολείς.

Την άνοιξη του 1941, η πατρίδα μας δεχόταν την καταγιστική εισβολή των Γερμανικών και Ιταλικών Δυνάμεων, που οδήγησε στην υποχώρηση των συμμαχικών και ελληνικών στρατευμάτων. Εκείνη την εποχή, το δυναμικό της Πολεμικής μας Αεροπορίας περιλαμβανομένων και των Σχολών της, μετακινήθηκε υπό τη διαρκή εχθρική απειλή στην Κρήτη και βρήκε φιλόξενο καταφύγιο στο Νομό Χανίων και πιο συγκεκριμένα στα χωριά Αρμένους και Καλύβες.

70 χρόνια μετά, στη φιλόξενη γη της Κρήτης, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τους κατοίκους των Αρμένων και των Καλυβών Χανίων που βρίσκονται σήμερα στη ζωή, αλλά και τους απογόνους όσων δεν είναι μαζί μας πια, για την πολύτιμη συνεισφορά στη διατήρηση της μαχητικής ικανότητας της ΠΑ την εποχή εκείνη. Αυτούς που αφηφώντας κάθε απειλή από τους εισβολείς, βοήθησαν στην ασφαλή διαμονή και στη συνέχεια διαφύγη προς την Αφρική των Ελλήνων αεροπόρων μας.

Νεαροί Ίκαροι και μαθητές της ΣΤΥΑ, οι οποίοι συμμετέχετε στις σημερινές εορταστικές εκδηλώσεις εκπροσωπώντας τις Σχολές σας, αντλείστε έμπνευση και δύναμη από τους μαθητές της εποχής εκείνης και μην επιτρέπετε οι συγκυρίες των καιρών να αποτελέσουν το πρόσχημα για την εκτροπή σας από την αποτελεσματική εκτέλεση της Αποστολής.

Κύριε Φωτίου, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την πρωτοβουλία σας να φέρετε στη μνήμη των βετεράνων αεροπόρων μας αλλά και των κατοίκων της περιοχής στιγμές του παρελθόντος, αλλά και σε εμάς τους νεότερους τις ένδοξες πτυχές της ιστορίας μας. Η προσπάθειά σας μας συγκινεί ιδιαίτερω και μας δίνει κουράγιο στους δύσκολους καιρούς που διανύουμε.

Κύριε Σαχαρίδη, στο πρόσωπό σας θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμπαθητές σας εν ζωή και μη και τους Αξιωματικούς και Υπαξιωματικούς εκείνης της περιόδου, που με τις πράξεις τους λάμπρυναν πραγματικά τις σελίδες της ιστορίας της Πολεμικής μας Αεροπορίας. Μιας ιστορίας που δεν πρέπει να ξεχνάμε εμείς, οι νεότερες γενεές, γιατί λαός που δεν έχει ιστορία ή που την έχει ξεχάσει, δεν έχει μέλλον.»

Αυτοί που φεύγουν...

Αποβιώσαντες

- Πέθανε στην Αθήνα και ετάφη στο Ξηροστέρι Αποκορώνου στις 30 Μαρτίου η Αργυρώ Πιπεράκη το γένος Πατηνωτάκη ετών 99. Η Αργυρώ ήταν μητέρα της Ιωάννας και του Στέλιο.
- Πέθανε και ετάφη στις 7 Απριλίου 2011 στον Ι.Ν. Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο Καλαμίτσι Αμυγδαλί ο Αντώνης Ζωγραφάκης ετών 82. Ο Αντώνης ήταν σύζυγος της Άννας Μιχαήλ Παπαγιαννάκη και πατέρας του Νίκου και του Μιχάλη.
- Πέθανε στις Σάββατο 21 Μαΐου και ετάφη στο νεκροταφείο του Προφήτη Ηλία στους Αρμένους ο Νικόλαος Στυλιανομανωλάκης ετών 50. Ο Νίκος ήταν αδερφός του Ανδρέα.

Νικόλαος Κοκολάκης

● Πέθανε στις 15 Απριλίου και ετάφη στους Αρμένους στις 16 Απριλίου ο Νικόλαος Κοκολάκης ετών 91. Ο Νίκος ήταν πατέρας της Νέλλης (Ελένης) και της Γεωργίας.

● Πέθανε στις 22 Απριλίου και ετάφη 25 Απριλίου στην Αθήνα στο Νεκροταφείο της Καλλιθέας ο Γεώργιος Μανατάκης του Νικολάου ετών 85ετών. Ο Γιώργος ήταν σύζυγος της Μαρίας και πατέρας του Νίκο και Γιάννη, και πρώτος και επι σειρά ετών Πρόεδρος του Συλλόγου Αρμενιανών Αθηνών «Ο Κριτοβουλίδης»

Η «Ελευθερόπολις» εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς των αποβιωσάντων συγχωριανών μας.

Μνήμη Νίκου Στυλιανομανωλάκη

Δεν προλάβαμε να γράψουμε τις ευχαριστίες του καλού φίλου, χωριανού και επί σειρά ετών συνεργάτη της «Ελευθερόπολις» στη διανομή στο χωριό, και μάθαμε το θλιβερό γεγονός. Ο Νίκος με αγονία μας υπαγόρευσε ένα

ευχαριστήριο, τις ημέρες του Πάσχα που διατυπώσαμε ως εξής:

Ο Νίκος Στυλιανομανωλάκης και η σύζυγος του Judith ευχαριστούν τους Συλλόγους Αρμενιανών της Αθήνας και των Αρμένιων, την Ενορία Αρμένιων και όλους τους Αρμενιανούς για την ηθική και υλική συμπαράσταση που τους προσέφεραν, κατά την πρόσφατη περιπέτεια υγείας που είχε ο Νίκος.

Το ευχαριστήριο αυτό το συνοδεύαμε με τις ευχές μας για καλή ανάρρωση όταν μάθαμε πως ο Νίκος δεν είναι πια μαζί μας. Έφυγε στις 21 του Μάη.

Η σύντροφός του Judith μας έστειλε το παρακάτω ευχαριστήριο.

Νιώθω την ανάγκη από μέρος μου και από τον Νίκο μου, να ευχαριστήσω θερμά από καρδιάς τους δικούς μας ανθρώπους, τους φίλους και τους συγχωριανούς μας για όλη την αγάπη και την αμέριστη συμπαράσταση ηθική και υλική που μας δώσατε, σε όλον τον δύσκολο αγώνα μας στην ζωή. Του ανυψώσατε το ηθικό και του δώσατε κουράγιο και δύναμη που του επέτρεψε να μείνει μαζί μας λίγο παραπάνω. Δεν θα το ξεχάσω ποτέ.

Με την αγάπη μου,
Η σύντροφός του, Judith

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένιων ευχαριστεί όλους όσους βοήθησαν με κάθε τρόπο τον Νίκο Στυλιανομανωλάκη στην περιπέτεια της υγείας του. Επίσης ευχαριστούμε τους συγχωριανούς και τους φίλους του για την οικονομική προσφορά τους στην Εξόδιο ακολουθία του.

Μνήμη Γεωργίου Ν. Μανατάκη

Φωτο από καλύτερη εκδήλωση του Συλλόγου. Ο Γιώργος Μανατάκης είναι ο πρώτος από αριστερά.

Αγαπητέ και αξέχαστε Γιώργο. Με βαθιά θλίψη και συγκίνηση μαζευτήκαμε σήμερα εδώ, χωριανοί και φίλοι να σου ποιήμε το υστερνό αντίο, ώστε να ξαναταιάσουμε. Σεβαστοί συλλυπούμενοι, θα 'ταν μεγάλη παράλειψη να μην πούμε τούτη την ώρα, ότι ο Γιώργος, παιδί φτωχής οικογένειας, με τις αντιξοότητες της εποχής του σπούδασε στο χωριό μας και στην επαρχία μας, καταφέροντας να διακριθεί στη συνέχεια και να τιμήσει τόσο το χωριό του όσο και τη Κρήτη απ' όπου πέρασε. Ήταν από τα ιδρυτικά μέλη, και ο πρώτος πρόεδρος του συλλόγου μας, των Αρμενιανών της Αττικής, με μεγάλο ενδιαφέρον στην ιστορία, τα ήθη και έθιμα του τόπου μας και προσφοράς στο χωριό μας. Θεωρώ τιμή τη συνεργασία μας στα πρώτα συμβούλια. Ήταν ένας άνθρωπος χαμηλών τόνων με εναισθησία και προσφορά στο σύνολο. Η αξιόλογη οικογένεια που δημιούργησες, και θα τους λείψεις, ως κρατήσουν όσα περισσότερα μπορούν από τις αρετές σου, πιστεύοντας ότι ο Θεός, που κι αυτός θρηνεί τούτες τις Αγίες Μέρρες τη Σταύρωση του Γιού του, και διάλεξε να σε πάρει, θα τους δώσει την απαραίτητη δύναμη και κουράγιο στο μισέμο σου.

Αγαπητέ πρόεδρε, φίλε και συγχωριανέ Γιώργο, πιστεύοντας ότι επιτέλεσες το καθήκον σου στην οικογένειά σου και στην κοινωνία, εύχομαι το χόμα της Αττικής που θα σε σκεπάσει θα είναι ελαφρύ και η μνήμη σου αιωνία.

Καλό σου ταξίδι

Το παραπάνω επικήδειο εκφώνησε ο πρόεδρος του συλλόγου Αρμενιανών Αττικής και της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου κ. Γιάννης Τερεζάκης, μετά την εξόδιο ακολουθία του κ. Γ. Μανατάκη στο νεκροταφείο Καλλιθέας των Αθηνών το Μ. Σάββατο 23 Απριλίου 2011

☛ συνέχεια από τη σελ. 1

Η κ. Ρένα Τερεζάκη δήλωσε στην εφημερίδα μας: «Όσο αφορά τις αυξήσεις ηλεκτροφωτισμού και καθαριότητας ήμουν η μόνη που κατέθεσα εισήγηση για μικρή αύξηση των τελών για να εισπράττεται το κόστος εναπόθεσης των απορριμμάτων, το οποίο χρησιμοποίησε η δημοτική αρχή ως αιτία για τις μεγάλες αυξήσεις. Δυστυχώς ήμουν η μόνη που ψήφισα την εισήγηση μου.

Όσο αφορά τις αυξήσεις στα τέλη ύδρευσης επίσης μειοψήφησα και ζήτησα να μη γίνει καμία αύξηση έως ότου έχουμε απαντήσεις σε όλα αυτά που ζητήσαμε όταν κάναμε τη λαϊκή συνέλευση στο χωριό μας παρουσία του αντιδημάρχου Χαριτάκη Μανόλη ο οποίος υποσχέθηκε, ότι δε θα γίνει καμία αύξηση, και θα έχει χαμηλότερο τιμολόγιο η πεδινή ζώνη. Εγώ τόνισα ότι είναι αδιανόητο να έχουμε το ίδιο τιμολόγιο με τα ορεινά χωριά που δουλεύουν 2 και 3 αντλιοστάσια μέχρι να φτάσει το νερό στη δεξαμενή τους και ζήτησα τον καθαρισμό πηγών και ποταμών που δεν είναι όφελος μόνο δικό μας αλλά και όσων πίνουν νερό από χει.»

Στη συζήτηση Δημοτικό Συμβούλιο για τα τέλη ύδρευσης ο κ. Κουκιανάκης υποστήριξε την άποψη ότι σε περίοδο οικονομικής κρίσης ο Δήμος θα πρέπει να έχει κοινωνικό πρόσωπο και να μην υπάρχουν αυξήσεις. Ο κ. Ζώης, όπως και στην οικονομική επιτροπή δεν ψήφισε την αναπροσαρμογή, έτσι και στο Δημοτικό Συμβούλιο υποστήριξε πως εφόσον όλα τα εισοδήματα των πολιτών έχουν υποστεί μείωση, έτσι και τα τέλη θα πρέπει αντίστοιχα να μειωθούν.

Τις αντιδράσεις του Αγροτικού Συλλόγου τέως Δήμου Αρμένων προκάλεσε η αύξηση των δημοτικών τελών που ζητά τη μείωση των δημοτικών τελών, πλήρη και επαρκή χρηματοδότηση όλων των οργάνων της Τοπικής Διοίκησης από τον κρατικό προϋπολογισμό για τη λειτουργία των Υπηρεσιών της, και πλήρη επιστροφή των παρακρατηθέντων πόρων από την Τοπική Διοίκηση τα προηγούμενα χρόνια.

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αποκορώνου με την αριθμό 55/2011 απόφαση αναπροσάρμοσε τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού:

Για τα καταστήματα:

- 1η Ζώνη, οι Τοπικές Κοινότητες Γεωργιουπόλεως, Κουρνά, Πλάκας, Αλμυριάς και Καλυβών, σε 3,70 ευρώ/τ.μ.
- 2η Ζώνη, οι Τοπικές Κοινότητες Βρυσών, Βάμου, Γαβαλοχωρίου, Κεφαλά, Νέου Χωριού, Αρμένων, Στύλου και Καλαμιτσίου Αμυγδάλι, σε 3,00 ευρώ/τ.μ.
- 3η Ζώνη, όλες οι υπόλοιπες Τοπικές Κοινότητες, σε 2,50 ευρώ/τ.μ.

Για τις οικίες:

- 1η Ζώνη, οι Τοπικές Κοινότητες Αρμένων, Βάμου, Βρυσών, Γαβαλοχωρίου, Γεωργιουπόλεως, Καλαμιτσίου Αμυγδάλι, Καλυβών, Κόκκινου Χωριού, Κουρνά, Νέου Χωριού, Πλάκας, Στύλου και Φρε, σε 1,70 ευρώ/τ.μ.
- 2η Ζώνη, όλες οι υπόλοιπες Τοπικές Κοινότητες, σε 1,50 ευρώ/τ.μ.

Επίσης με την 93/2011 απόφασή του αναπροσάρμοσε τα τέλη ύδρευσης και άρδευσης:

- Υδρευση 0,40 ευρώ/μ3 σε όλες τις Δ.Ε. του Δήμου.
- Άρδευση 0,15 ευρώ/μ3 για Δ.Ε. Αρμένων και Γεωργιούπολης.
- Άρδευση 0,20 ευρώ/μ3 για τις υπόλοιπες Δημ. Ενότητες.
- Υδρευση για Πολύτεχνους, τρίτεχνους και ΑΜΕΑ 0,20 ευρώ/μ3.
- Προς Σφακιά 0,40 ευρώ/μ3.
- Πάγιο 8,00 ευρώ/τετράμηνο.

ΔΕΚΑ ΛΟΓΟΙ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ, ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΣΚΕΦΤΟΥΜΕ ΚΙ ΕΦΕΤΟΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

- 1ος: Κερασμένοι καφέδες στο καφενείο.
- 2ος: Τα περισσότερα βράδια απολαμβάνεις άπαιχτο φυσικό κλιματισμό.
- 3ος: Τόσο στους Αρμένους όσο και στις Καλύβες παρκάρεις όπου θέλεις.
- 4ος: Αρχίζουμε να προοδεύουμε τους τουρίστες ότι πιθανόν οι χώρες τους να μη εισπράζουν τα προσδοκώμενα απ' τη δική μας.
- 5ος: Τουλάχιστον τρία βραδινά γεύματα, την εβδομάδα, με εξασφαλισμένη μουσική συνοδεία.
- 6ος: Είναι αδύνατο ν' αντιμετωπίσεις έλλειψη πρωτεϊνών με το απίστευτα βολικό ωράριο του κρεοπωλείου του χωριού (Κώστα κράτα γερά!).
- 7ος: Στις 27 Αυγούστου πηγαίνοντας προς Ρέθυμνο και πλησιάζοντας τη στροφή του Αγίου Φανούριου που γιορτάζει, έχουμε μια εξαιρετική ευκαιρία να δοκιμάσουμε τα αντανάκλαστικά μας και τα φρένα του αυτοκινήτου μας.
- 8ος: Στις έξι ταβέρνες του χωριού πας άνετα με τα πόδια. Κάθε πότε συμβαίνει αυτό στην Αθήνα; Οι μόνοι κάτοικοι λοιπόν που είναι πιο προνομιούχοι από μας είναι αυτοί στα Βλάχικα Βάρης.
- 9ος: Ανήμερα του Σωτήρα, αλλά και την παραμονή, αναβιώνει τ' απογεύματα έξω απ' την εκκλησία το έθιμο της «εκ περιτροπής μονοδρομής του δρόμου Αρμένιοι - Καλύβες» ενώ οι πιο τυχεροί μπορεί να πετύχουν ένα πιο δύσκολο στην αναβίωση του έθιμο, το «δεν περνάει κανένας».
- 10ος: Η θέα απ' τον Προφήτη Ηλία δίνει την ευκαιρία για γλυκιά αναπόληση.

Εμπρός λοιπόν τυχεροί συγχωριανοί, ξανά και αυτό το καλοκαίρι ραντεβού στους Αρμένους.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΛΟΥ ΑΡΜΕΝΩΝ

Στην Ενορία Αρμένων προσέφεραν τα παρακάτω: Εις μνήμη και αντί στεφάνου της **Βασιλικής Γαλανάκη** προσέφεραν για τις ανάγκες του Ι.Ν. Προφήτη Ηλία και για την κατασκευή του σκέπαστρου οι παρακάτω οικογένειες: Γαλανάκη Γεωργίου 100€, Παπαδάκη Μαρίας 50€, Γαλανάκη Γεωργίας 100€, Ξυπολιτάκη Φώτη 50€, Παπαδάκη Γεωργίου 50€, Αναστασόπουλου Ανδρέα 100€, Ορφανάκη Ιωάννη 50€, Γαλανάκη Δημήτρη 50€, Ρίζου Ντίνας 20€

Στη μνήμη της **Βασιλικής Γαλανάκη** για τις ανάγκες της ενορίας η οικογένεια Βαγγέλη Ποτετσιανάκη, Δέσποινας Παπαδάκη, Χάρη Παπαδάκη, Μάνου Παπαδάκη προσέφεραν 200€.

Ο **Παντελής Γαλανάκης** του Δημητρίου προσέφερε για την ενορία Αρμένων 50€ και για τις ανάγκες του Ι.Ν. Αγ. Κων/νου το ποσό των 500€.

Εις μνήμη **Αναστασίας Πολυχρονάκη** το γένος Τερεζάκη προσέφεραν, αντί τριμήνου μνημόσυνου τα ανίψια της για τις ανάγκες του Ι.Ν. Αγ. Νικολάου 100€ και αντί εξάμηνου μνημόσυνου ο ανιψιός της Σοφοκλής Παντελάκης για τις ανάγκες του Ι.Ν. Αγ. Νικολάου το ποσό των 100€.

Εις μνήμη **Μαρίας Καβρουλάκη** η οικογένεια Ευάγγελου Καβρουλάκη προσέφερε για τις ανάγκες της ενορίας 100€.

Εις μνήμη **Βασίλη Χαιρετάκη** η σύζυγος του προσέφερε στην ενορία Αγ. Νικολάου 50€.

Εις μνήμη **Γεωργίου Παπαγιαννάκη** προσέφεραν, αντί στεφάνου η Κουτσουπάκη Ασπασία για τις ανάγκες του Ι.Ν. Προφήτη Ηλία 50€, και τα αδέρφια του Δημήτριος και Μαρία Παπαγιαννάκη στην ενορία Αρμένων το ποσό των 100€.

Η οικογένεια **Αναστασίας Αγγέλου και Νικολάου Τσακίρακη** προσέφερε δωρεά την αγιογραφία του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού εις μνήμη του συζύγου και πατρός τους Νικολάου.

Η οικογένεια **Δαρτασάκη Κωνσταντίνου και Αγγελικής** προσέφερε δωρεά την αγιογραφία του Αποστόλου Παύλου.

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο της ενορίας Αρμένων ευχαριστεί θερμά τον **Κοτρωνάκη Γεώργιο** για τη δωρεά τριών μαρμάρινων ποδιών για τα παράθυρα του Ι.Ν. Προφήτη Ηλία, και την οικογένεια του **Θρασύβουλου Πολάκη** (Εν Κήπω) για το στολισμό των εικόνων του Αγ. Νικολάου Αρμένων.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ο πρόεδρος εφημέριος **Εμμανουήλ Νικολακάκης**, πρωτοπρεσβύτερος

ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Την 28-2-2011 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η καθιερωμένη κοπή της Αγιοβασιλιόπιτας της Ένωσης Συντακτών Κρητικού Τύπου και ακολούθησε Γενική Συνέλευση και εκλογές για την ανάδειξη του νέου διοικητικού συμβουλίου του σωματείου.

Από τις εκλογές προέκυψε το νέο διοικητικό συμβούλιο που συγκρο-

τήθηκε σε σώμα ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Δασκαλάκης Νικόλαος • Αντιπρόεδρος: Αποστολάκης Βασίλειος • Γενικός Γραμματέας: Καραταράκης Νικόλαος • Ταμίας: Γιακουμινάκης Γεώργιος • Κοσμήτορας: Προβατάκης Θεοχάρης

Για την εξελεγκτική επιτροπή εξελέγησαν: Ηλιάκης Θεόδωρος, Κρουσανιωτάκης Ιωάννης, Τσαγκαράκης Γεώργιος

Στη φωτογραφία το απερχόμενο Διοικητικό Συμβούλιο, και στο άκρο δεξιά ο παλιός - και νέος - Πρόεδρος Δασκαλάκης Νικόλαος.

Δωρεές στην εφημερίδα μας

Το περασμένο τρίμηνο λάβαμε τα παρακάτω ποσά ως οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας μας.

Παπαδάκης Γεώργιος του Χαραλάμπους	30€
Κουρκουτά-Πριπάκη Ερασμία	50€
Richard Colin	20€
Ζουμπάκης Κωνσταντίνος	20€
Καθούδη Φανή	10€
Κολώνη Ρούλα	10€
Βασσάλης Μιχάλης	20€
Σοφιάκης Στέλιος	20€
Καθηλιβεράκη Δήμητρα	20€
Βουτετάκη Μαρία	30€
Άγνωστος	20€
Πελεκανάκη Αργυρώ και Ελένη στη μνήμη του πατέρα τους Λεωνίδα	40€
Τερεζάκη Καλλιόπη στη μνήμη του συζύγου της Πέτρου Μάρκου Τερεζάκη	25€
Τερεζάκη Σοφία του Κωνσταντίνου	100€
Αβερκάκη Ειρήνη	30€
Ορφανάκης Μιχάλης	30€
Μαστοράκη Χριστίνα	50€

Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.

Διάκριση με τους Κουρήτες Καλυβών

Με πραγματικό θρίαμβο ολοκληρώθηκε η παρουσία των αθλητών του Α.Σ. Κουρήτες στα Πανελλήνια πρωταθλήματα Ζίου-Ζίτσου για το 2011, τον περασμένο Φεβρουάριο στο Κλειστό Ολυμπιακό Κέντρο Πάλης στα Άνω Λιόσια υπό την αιγίδα της Ελληνικής Φιλάθλου Ερασιτεχνικής Ομοσπονδίας Ζίου-Ζίτσου (Ε.Φ.Ε.Ο.Ζ-Ζ) για τις ηλικίες -21 & +21.

Ανάμεσα στους αθλητές που συμμετείχαν στο τελευταίο πρωτάθλημα και διακρίθηκαν στην κατηγορία -21 ετών και ο συγχωριανός μας Πατεράκης Νίκος που κατέλαβε τη 3η θέση, κλάσικο μετάλλιο στα -69 κιλά.

26 γαλάζιες σημαίες στο Νομό Χανίων

Γαλάζιες σημαίες θα αποκτήσουν φέτος 26 παραλίες του Νομού Χανίων, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης.

Στο Δήμο Αποκορώνου γαλάζιες σημαίες θα δοθούν για τις εξής παραλίες: Μαίστραφι, Καθύβες Ξυδά, Κυανή Ακτή Αϊμμυρίδα, Καβρός και Περαστικός στην Γεωργούπολη.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Ο νέοι και νεότεροι του χωριού μας αθλούνται στο αναμορφωμένο γήπεδο της Παναγίας. Για λόγους αναψυχής οι νεότεροι και για λόγους υγείας οι νέοι.

Η γιορτή του Αγ. Κωνσταντίνου στους Αρμένους

Το Σάββατο 21 Μαΐου, εορτή των Αγίων Θεοσέπων και Ισαποστόλων Βασιλέων Κωνσταντίνου και Ελένης, πανηγύρισε ο Ι.Ν. Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στους Αρμένους Αποκορώνου. Στις 7.30 π.μ., τελέστηκε ο Όρθρος και η πανηγυρική Θεία Λειτουργία. Το προγραμματισμένο παραδοσιακό κέρασμα μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, ακυρώθηκε λόγω του θανάτου και της κηδείας του Νίκου Στυλιανομανωλάκη.

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να κατατίθενται στο λογαριασμό 156/761034-33 της Εθνικής Τράπεζας ή να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακιράκης Γιάννης, Σουλίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 210-9916613, για να σας σταλεί η σχετική απόδειξη.